

ELŐFIZETES

HELYBEN:

Egy évre 24 korona.
Egy hónap 2 korona.

VIDÉKEN:

Egy évre 26 korona.
Egy hónap 2 k. 40 f.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és eszaki egyetemi
vesztek palotájában.
TELEFON-SZÁM: 207.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherceg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 181.

Arad, 1916.

Főszerkesztő
Stauber József.

Szerda, február 2.

Nyugodt a lefegyverzett Montenegró.

Budapest, február 1. (Hivatalos.) A főhadiszállásról jelentik:

Orosz és olasz hadszíntér:

Különös esemény nem volt.

Délkeleti hadszíntér:

Montenegróban és Szkutari területén a helyzet változatlanul nyugodt, a lakosság magatartása kifogástalan. Hőfőnök altábornagy, a vezérkari főnök helyettese. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Sikeres támadás Szalonikinél horgonyzó ellenséges hajók ellen.

Berlin, február 1. (Hivatalos.) A nagy főhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

A január harmincegyedikére virradó éjjel kis angol osztagok rajtaütést kíséreltek meg a Messinestől (Flandria) nyugatra levő állásaink ellen. Miután egyik helyen átmenetileg sikerült árkaikba benyomulniok, mindenütt visszavetettük őket. Fricourtnál (Alberttől keletre) tüzelésünkkel megakadályoztuk az ellenséget, egy általa robbantott tölcser megszállásában. A től északra német járőrök egész a angol állásokig nyomultak elő és ahétkül, hogy veszteséget szenvedtek volna, néhány fogollyal tértek vissza. A Sommetől délre franciák kézigránát harcban megint tért vesztek.

Keleti hadszíntér:

Különös esemény nem történt.

Balkán hadszíntér:

Egyik léghajónk megfigyelésünk szerint jó eredményű támadást intézett az ententenak a szaloniki-öbölben lévő hajói és raktárai ellen. Legfelsőbb hadvezetőség. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Német léghajók támadása Anglia nyugati partjai ellen.

Berlin. A Wolf-ügynökség jelenti: Egyik tengerészeti léghajórajunk a január 31-éről február 1-ére virradó éjjel robbantó és gyújtó bombákat dobott Liverpoolban és Liverpool mellett, valamint Birkenheadnél a dokkokra, a kikötői és gyártelepekre, a manchesteri vasútvégekre és olvasztókra, a

nottinghami és sheffleldi gyárakra és olvasztókra, továbbá a Humber és Great-Jarmouth melletti nagy ipari telepekre. Nagy hatást figyeltünk meg, amely hatalmas robbanásokban és nagy tüzekben nyilvánult, ezenkívül a Humbernél egy

űteget elhallgattattunk, a léghajókat mindenünnen erősen lőtték, de nem találták el. Léghajóink, dacára az erős ellentámadásnak, sértetlenül tértek vissza. A tengerészeti vezérkar főnöke. (Miniszterelnökség sajtóosztálya.)

Esszád.

Arad, február 1.

Odalenn kivégzik a Balkán romantikáját. Ehhez a romantikához tartozott Nikita, a fekete hegyek királya, a kecskepásztorok szuverénje. Fejedelem, akit a hatalmas államok államfői láttak el pénzzel, hogy az életmódja megfeleljen a rangnak, amelyet, ha kisebb hatáskörben is, betölt. Most Nikita szürke cilinderes ur, nyájas idegen Lyonban, az országát pedig katonás rendbe szedi Kövess tábornok serege.

A másik Balkán-érdekesség, aki szereplési alkonyához jut, Esszád pasa. A legújabb jelentések szerint a magyar és osztrák csapatok legközelebb megütköznek Esszád katonáival. Hogy Esszád bevárja-e a harcok végét, vagy pedig a földönfutó uralkodók módjára ő is Franciaországba megy, azt nem tudni. Az azonban kétségtelen, hogy ezzel a harccal az albán kiskirály híressége meglőrik és véget ér.

Még emlékszünk azokra az illusztrációkra, amelyek három esztendeje különböző szerepekben mutatták Esszádöt. Egyszer mint frakkos, európai urat, aki a neuwiedi kastélyban Wied Vilmos hercegnek fölajánlotta az ujjászületett albán állam, „Szipetária” trónját. Azután a durazzói bevonulásnál, az új fejedelem oldalán, ugyanoly festői uniformisban, mint a minőt Wied herceg szabott magának, azzal, hogy ez az albán hadsereg tábornokainak mintául fog szolgálni. Azután — egyszerre csak otthagya a fejedelmet, összeesküvést rendezett ellene és annyira vitte a dolgot, hogy a hercegnek hajótűtában kellett menekülnie, hogy az élete biztonságban legyen. Azóta Albánia bitangságban maradt, s úgy látszik, ezt az állapotot Esszád arra használta föl, hogy hatalmat teremtsen magának.

Ki ez a nevezetes szédelő? Ugy irták, földesur, aki a cseléségét és egyéb alárendeljeit fölfegyverezve, ezzel kis hadsereget szervezett magának. Ezzel a hatalommal üzérkedett; házalt az albán trónnal, ame-

lyet végül is magának akart elspekulálni. Most az entente zsoldjába állott; úgy látszik, gyakori olaszországi utazásai alkalmával azt tapasztalta, hogy az angol, meg a francia jobban kezelhető pumpanyag.

Montenegró lefegyverezése után seregeink utja Albánián vissz keresztül és ebben az utban rátaposnak Esszádra. Az a hivatás, a melyet másutt is képviseltek, lesz osztályrészük ebben a vad birodalomban; az erkölcstelenség, a züllöttség, a kalandorok hatalma ellen irtó hadjáratot viselni és helyébe rendet, tisztességtudó életmódot teremteni. Albániában a legsötétebb erkölcsi züllést maga Esszád pasa képviselte, az ő letörésével azután új életet kezdenek Skander-bégnék ivadékaik.

Igaz, hogy ma ez mellék cöl. A fő érdek, hogy a Balkánnak minél nagyobb részét hatalmunkba ejtsük és ezzel oly nyomást gyakorolhassunk dél felé, a melynek a Szalonikiben koncentrált csapatok engedni legyenek kénytelenek. De a hadjáratl együtt jár a megszállott területek kitisztogatása, féregtelenítése. A csirkefogó törzsfőnökök helyébe kemény öklű katonák kerülnek az albánok fölé, a kik engedelmisséget követelnek, de nem viszik az emberek bőrért a vásárra; a kik elveszik a fegyvereket, de kenyeret adnak helyébe. Esszád pasa, a kizsákmányoló földesur fordítva tette.

Szerbia magyar-osztrák és bolgár közigazgatás alá kerül, amely közép-európai módra rendezkedik be a meghódított területeken; Montenegró abbahagyja a kóbor életet és polgári foglalkozásba fekszik, Albánia pedig új ország lesz Esszád pasa nélkül: a régi Balkán, abban a formában, a hogy ismertük és fogalmat alkottunk fölé, megszűnik lenni. Sok vér árán és sok viszontagság után a munka és a tisztesség földjeivé lesznek ezek a helyek; ha pedig valaki ezután balkáni állapotokat akar keresni, azt Csozországba kell küldeni.

Aki csárdást és fokost evett.

(Amerikai újságíró a mulató Budapest-ről.)

Arad, február 1.

Az amerikai lapok az utóbbi időben sürűn közlgetik a Karl K. Kitchen amerikai újságíró cikkeit. Kitchen a nagy amerikai lapok megbízásából elment Európába és a háborús országok fővárosairól, s a háborús népek között tapasztalt hangulatról írt nagyon érdekes és lehetőleg tárgyilagos cikkeket. A Kitchen cikkeiről több ízben megemlékezett a magyar Magyar Hírlap is, mert hiszen Kitchen az összes háborús nemzetek közül a magyarra emlékezik meg a legmelegebben, sőt mondhatnók barátságos hangján melegedéssel.

Kitchen Budapestről írt cikkeiben kiemelte a magyar nemzet méltóságát nyugalomát, az ellenséges népek ottmaradt fiait iránt tanúsított gallériáját. Különösen pedig kiemelte azt, hogy a magyarokat még a háborús időkben se hagyta el világszerte jól ismert vendégszeretetük. Nem átkozták az ellenfeleket, sőt a nehéz időkben se sokat engedtek előbb megszokott kedvtelenséikből. Budapestről írott egyik cikkében kacagtató naivitásokat követ el mégis Kitchen mester — mint az a említett clevelandi magyar lap most érkezett számában olvasható. — Kitchen arról ír, hogy vacsorára a Hungaria szállóban csárdást, vagy az 6 helyesírása szerint a „cárdást” s a hegyibe „fokost” evett. Hogy mi lehetett a „cárdás”-nak vett értelme, az bizonytalan, de a „fokos” bizonyára, finom belatoni fogas lehetett; mert a rajta levő „róz” még Angliában se tudta feledni Kitchen. Ebben a cikkben egyéb kedves naivitásokat is elkövet Kitchen polgártársunk. Kinevezi Bródy Sándort festőművészeknek, de hát mindezeket nem sok esodálkozni való, mert a saját bevallása szerint Budapesten nagyon jó bort lehet inni olcsó pénzért. Így azután nem is csoda, ha amerikai ember a jó magyar borok után csárdást eszik fokossal, s az iróhól festőművészt csinál, hiszen a bor rózsaszínűre festi a nyomorult földi életet.

Budapest a legvirágabb az összes háborús európai fővárosok között — írja többi között Kitchen. — Budapesten nincs szükség nappal kenyér-cédulára, éjjel pedig nem szabják ki a boritált. A budapestiek jobban megőrizték — képletesen szólva — a fejüket, mint akár a berliniek, akár a bécsiak. „Az első háborús étkézése a magyar fővárosban a következő logásokból állt:

cárdás,
kittinó fokos,
újabb cárdás zöld habbal,
csokoládé pudding.

Az egész öt koronába került. A korona a mostani ár szerint csak 15 cent, s így elég olcsó volt, tekintettel arra, hogy a cárdás is, meg a fokos is kittinó volt. Az utóbbinak szöszát sokáig el nem feledem.

Kitchen ezután a budapesti kávéházakról ír, amelyek nagy bőségben vannak a magyar fővárosban.

A kávéházaknak nagy szerepük van a budapestiek életében. Nagyon sokan több időt töltenek a kávéházban, mint otthon. Száz és száz ilyen kávéház van Budapesten, de leg-híresebb az Abbázia. Mert az Abbázia a Molnár Ferenc otthona és üzleti irodája, ugyanazé a Franz Molnáré, aki az „Ordög”-öt írta,

s aki a magyar írás egyik csillaga. Az Abbáziaiban csupa előkelőségek, kávéos esészek és izletes sütemények vette körül. Molnár Ferenc kivételével csaknem mindenki örült, hogy találkozhatott egy eleven amerikaival. Molnár kijelentette, hogy nem igen vágyik a találkozásra, mert az amerikai szinigazgatók egyszerűen ellopták a szindarabjait és még egy magyar „nickel”-t se fizettek értük. Mivel azonban nem gurult olyan dűbhe, hogy leejtette volna a monokliját, így azután engem se bántott túlságosan a dolog.

A magyarok nem neheztelnek a háborúból kitolyólag Amerikára, vagy az amerikaiakra. Sőt még az angolokat se szűlik és az azal dícserekenek, hogy az egyedüli angol internált náluk egy néger, aki nem tudott megélni. Ez a tény — szeliden szólva — alapos „black eye” a londoni lapokban sürűn megjelenő átkozódó jelentésekre.

Kitchen megírja a Király színház „Szoboll” előadását, amely után újból az Abbázia következik, ahol futólag újból látja Molnár Ferencet, aki azonban hamarosan eltűnik, amint Kitchen huncutkásan megjegyzi azért, hogy találkozék Fedák Sárival, aki az „Onagy-sáca ruhájá”-ban adja a főszerepet, s aki való-ságos hályványa Budapestnek, de különösen Molnár Ferencnek.

Budapest éjjeli életéről ír azután Kitchen sok érdekes apróságot.

— Eitellig az Abbáziaiban kávéztunk és liköröztünk, mivel az igazán eleven helyeken éjjelutánig nem pessze az élet. Az Abbáziaiban találkoztam Bródy Sándorral, a híres festő-vel (is) és kóval. Az Abbázia után a Polica Caprice nevű mulatóba mentünk először. Majd néhány perc múlva Bródy Miksa invitálására benértünk a Casino Mulatóba, ahol ugyancsak tombolt a „vig élet”.

A magyar főváros „vig élete” egy jelentős tekintetben erősen különbözik a többi európai fővárosok vig életétől. És pedig abban, hogy olcsó. Négy-öt koronáért meg lehet váltani a belépti jegyet egész éjjelre és öt-hat koronáért nagyon kitűnő bort adnak.

Hajnali három óra előtt otthagytuk a Casino Mulatót és elmentünk a Téli Kert-be, amely a legnagyobb és a legrényesebb éjjeli mulatóhely Budapesten. Kibéreltünk egy fülkét, hozattunk bort és cigányt. A pincér hat poharat hozott, amire hamarosan szűkező is volt, mert három leányul táncosnó csatlakozott a társasághoz, akiket Szirmai Albert ismert. Jó negyedóra múlva csárdást táncoltunk és magyar háborús dalokat énekeltünk. Legalább est tették az összes szomszédaink; de nagyon természetesen, lehet, hogy én nem vagyok teljesen biztos abban, mit énekeltünk.

A Kitchen budapesti írásaiból észrevehető, hogy egyáltalán nem herarandott meg a vidám Budapestre. O is beleélté magát a „vig élet”-be s igazán nem vehetik neki rossz néven, ha a csárdást mevette, sőt rádásul el is táncolta. Kitchen polgártársunk bizonyára ugyanevezett „jó fiu”, a kire szívesen emlékeznek vissza a vigkedélyű „háborús” budapestiek, de természetesen a Fedák Sári tisztelője kivételével, aki erősen szemszögbe szorított monoklijával kívánta a gyűlölt „lenki”-nek a valóságos pokolbeli ördögöt az elloptott „Ordög” miatt. De hát mit lehet arról egy jókedélyű újságtudósító, ha az életmese még az „Ordög”-öt is ellopják?

Páris

a Zeppelin-támadás után.

(Beomlott a földalatti vasut. — Elpusztult hajók. — A tehetetlen francia repülőek.)

Tűzirat tudósítás.

Genf, február 1.

Párisból jelentik: Vasárnap este, amikor ezrével lepte el a nép a katonaság által elzárt romok környékét és annak lehetőségét beszélték meg, hogy a Zeppelin újból ellátogathat Páris fölé, a tűzoltóság alarmot fújt és felszólította a tömeget, hogy távozzék, mert „Saint-Denis felől Zeppelin közeledik.”

A tegnapelőtt ledobott Zeppelin-bombák által bedöntött földalatti vasuton a forgalom csak részben bonyolítható le az akadályok miatt.

Számos család, okulva a vasárnap éjszakai tanulságokon, a pincékben tölti az éjszakát.

A vasárnap megjelent Zeppelint 50 légijármű vette üldözőbe teljes kilátástalansággal.

Ma délelőtti 35 halottat temettek el államköltségen.

A ledobott 18 Zeppelin-bomba borzalmas erővel döntötte romba a házakat és az utcák kövezetét is több helyen feltépte, különösen Páris északi részében.

Krisztiania, február 1. A Tidens Tegn párisi levelezője jelent: A rendőrségnek előbb azt a felvilágosítást kaptuk, hogy a Zeppelin-bombák csak két embert öltek meg, később azonban megtudtuk, hogy a halottak száma huszonötre rug. Tegnap kimentem Páris kálváriájába, ahol leirhatatlan jelenetek játszódtak le. Egyik házban egy héttagn munkáscsalád éppen örömmünnepet tilt abból az alkalomból, hogy a családjára rövid szabadságra hazatér a Jövőszárokhoz. A bomba a család mind a hét tagját megölte. A mellette levő házban egy bombaszilánk elvitte egy esendő fejt. Felesége, aki mellette feküdt az ágyban, csak könnyebb sebet kapott. Láttam egy ötemeleves házat, amelyet teljesen lerombolt egy Zeppelin-bomba. Nevik utcában beomlott a földalatti vasut, amelynek egy vonata kisiklott.

Bern. A „Matin” a Zeppelin-támadásról írva, bosszút kiált. Az egész nép, sőt a jog és igazság nevében is bosszút követel.

Capus a „Figaro”-ban írja: Egyetlen kiáltás hangzik el minden ajakról, a megtorlás és bosszu német városok ellen. Ez kell, hogy a francia légihajózási elője legyen.

Több lap a hírvos vizsgálat-egyelőlet bírája. Így a „Temps” írja: Sajnálatos, hogy a rendőrprefektura nem akarta a párisiakat előbb értesíteni. Este kilenc óra husz percor jelenték a Zeppelin közeledését La Ferté Milonból, de csak tíz óra 5 percor szágúdtak végig a tűzoltók Páris utcain és tíz óra hét percor már halhatók voltak az első robbanások. Érdekes, hogy a csapata nem engedte meg a közlést azoknak a kórházaknak, ahol a sebesülteket kezelik. A hírsok egy egy párszából kitűnik, hogy a bombák által okozott sebesülések valóságos rettegetések.

Páris, február 1. Az Havas-ügynökség jelent: Egy Zeppelin tegnap ismét át akart repülni Páris felett. Ha a tegnapelőtti támadás harmincöt halottjával és harminckét sebesültjével gyűlöletes volt, a tegnapit csak nevelés-gesnek mondhatjuk. A Zeppelin, amelyet tá-zárságunk és repülőgépeink üldöztek, kénytelen volt gyorsan visszavonulni a német vonalakba, miután tíz bombát dobott le, am lyekek semmi kárt sem okoztak.

Esszád pasa csapatai Durazzo előtt.

(Az első albániai csata küszöbén. — Az entente készülődései.)

— Távirati tudósítás. —

Bécs—Berlín—Lugano, febr. 1.

A Corriere della Sera írja, hogy Durazzo környékén már a legközelebb összetűzés várható Esszád pasa csapatai és az albán csapatok által megerősített bolgárok között, akik a montenegrói határ mellett vonulnak el.

Lugano, február 1. A Corriere della Sera jelenté: Az Ausztria-Magyarországgal szemben barátságos albán törzsfők bandákat alkottak, melyek modern fegyverekkel felszerelve, Esszád csapatai ellen vonulnak.

Ottinaja. Északalbániában jelenleg árvisz uralkodik, ami az országban a forgalmat nagyon megnehezíti. Az Adria mentén béra és sírokkó uralkodik. Az egészségügyi viszonyok Montenegróban eléggé kedvezők.

Albánia ellen vonulnak a központlak seregei.

Bern, február 1. A „Temps“ írja: A Balkánon az ellenség minden erejét Albánia ellen fordítja. Az osztrák-magyar csapatok a visszavonuló szerb és montenegrói seregeket kergetik Alession és San Giovanni di Meduan túl, a bolgár seregek pedig Elbasszántól és Beratától az Adriához nyomulnak előre, hogy a szerbek és montenegrókat visszavonuló útját elvágva, támadást intézzenek Valona ellen. Allítólag 50.000 főnyi bolgár sereg fogja Valonát ostromolni. Vajon a 800.000 főnyi szövetséges sereg nyugodtan megvárja szalonikii kövesszárkaiban, míg az ellenség bevégzi albániai operációját? Őristetik magukat, mint valami fogolytáborban a gevezeli és doiráni maroknyi bolgár sereg által? Az ellenség nyilván azt hiszi, mert mióta törődik a szaloniki seregekkel és nyugodtan folytatja operációját.

Új csapatok Szalonikiban.

Bern, február 1. A „Journal de Genève“ jelenté Nápolyból, hogy a Nopkentszen gőzös, mely Görögország és Olaszország között lebonyolítja a tengeren a forgalmat, Szalonikiból Nápolyba érkezett. Az utasok szerint utabban 50.000 főnyi expedíciós sereget hajóztak ki Szalonikiból.

Francia csapatok Krétán.

Lugano. A Corriere della Serának jelenté Athénból: Francia csapatok tegnap a Krétaszigeten levő Rethymnó kikötőben partra szállottak és Kréta fővárosában, Káneában letartóztatták a német konzult, akit hajón eddig ismeretlen helyre szállítottak.

Görög-olasz konfliktus.

Zürich. Olaszország és Görögország közt nyílt konfliktus keletkezett, amely kitöréssel fenyeget. A görög kormány Rómában azzal a követeléssel lépett fel, hogy Olaszország azonnal hívja vissza az Athénban tartózkodó öttagú olasz bizottságot, mert ennek tagjai kémkednek és Venizelos érdekében agítálnak. Athénban az Olaszország ellenes hangulat rohamosan nő.

A menekült szerb poltikusok Pasics ellen.

Hága. Londonból jelentik: A Daily Telegraph római levelezője beszélt a Rómában időző szerb képviselőkkel, akik nagyon el vannak keseredve a szerb kormány, de különösen Pasics ellen. Mihelyt a skupstina összeül, bizalmatlanságot és vizsgálat megindítását indítványoznak a kormány ellen. Pasics miniszterelnök Korfuból tiltakozott a skupstina összehívása ellen és Rómába akar sietni, hogy az izgatott képviselőket megnyugtassa.

Papucs-kormány.

Önök azt hiszik, hogy én a legnagyobb papucs-kormány alatt élem le keserves életemet. Pedig dehogy. Önök nagy tévedésben vannak és a külső után ítélnek.

Most, hogy is áll tulajdonképpen a dolog?

— Még abban az időben, mikor kis fizetéssel és nagy adóssággal megáldott forralmaszó voltam és amikor fűbős-fához szaladtam újabb kölcsönkért, hogy meghosszabbíthassam gyászos életem, feleségem folytonosan azzal gyanasított, hogy én megiszom és elkártyázom az összes fizetést minden néven nevezendő mellékjövédelmekkel.

Mondhattam volna ugyan, hogy ha ez így van, mi az örögből él négy gyermekünkkel együtt, mivel ósagyasága hozományra nem volt olyan tekintélyes, hogy arról e helyen érdemes volna említeni tennem, de nem mondtam, hanem odadobtam neki az egész fizetést a mellékjövédelmekkel együtt. Boldoguljon vele ahogy tud, nekem nem kell egy fillér sem.

Azóta nekem mindig van pénzem (az az volt, a míg rám nem járt a rad) feleségemnek pedig soha, pedig nem csak dohányra való nem kapok az én áldott jó feleségemtől, — a mi pedig talán mégis dukálna egy titkári rangban levő embernek — de sok olyan dolgot kell megfizetnem neki, még pedig néha dupla áron, a mire törvényes igényem is volna.

Ha például egy fehér kávét akarok inni habbal és sok onkorral, az utóbbi meg kell fizetnem mivel az 6 bölcse esze szerint a cukor megromlja a fogakat. (De ha jól megfizetem, akkor nem romlja meg.)

Ha egy fekete kávét akarok inni, azt megcsinálja nekem (de csak nekem) egy koronáért — ha jó kedvében találom; de volt már eset rá, hogy három koronát kellett érte fizetnem.

Ha egy nőtét játszik nekem a családi fonográfban, annak az ára 2 korona, éppen úgy mint Berkeánél a Hungáriában.

— Még az is meg van engedve nekem, hogy bort hozassak háss (minél többet) ha azt ő ihatja meg.

— Mind az törhető volna, de megtörtént már az is, hogy hostam neki névnapi ajándéknak egy negyed kiló cukrot és 6 azt dupla áron sórtam rám.

Hogy ez mind így van, kész vagyok rá bármely peroben letenni az esküt, megkínálván azzal ósagyaságát is.

Szóval az én áldott kis angyalkám kitűnően érti a mesterségét — de én is. Elég kár, hogy későre tanítottam meg azt.

Paszta véletlen vezetett rá, hogy feleségem nem olyan nagy lángész, mint a milyennek a világ tartja.

Egy alkalommal ugyanis semmi sem állt nem volt hajlandó feketekávémat megcsinálni egy koronán alul és véletlenül épen akkor nem volt annyi pénz nálam. Hasztalan volt minden könyörgésem és rimánkodásom. Hogy édes esküjaimmal kísértelbe ne hozsam valamikép, kiszaladt előlem a konyhába.

Kétségbeesve meresztettem szememet hol az égbe az istenhez, hol a földre az ördögkhöz, mikor véletlenül az asztalra tévedvén tekintetem egy hajszálon múlt, hogy gutaütést nem kaptam a nagy örömtől.

As asztalon feleségem tömött pénztárcáját pillantottam meg, melyből kényelmesen emelhettem ki az általa igényelt koronát.

Ettől a naptól kezdve kétszeresen osztem el feleségem pénztárcájából mindig annak az árát, a mit megfizettettem velem.

Ezzel magyarázható ki, hogy nekem mindig volt pénzem, neki pedig soha.

Hosszu évekig álltunk így a legesobb egyetértésben és élünk a mai napig is, ha belém nem buj az ördög és nem ragadtatom el magamat épen úgy, mint a szenvedélyes kártyás. Én is nap-nap után nagyobb összegekkel dézsmáltam meg feleségem pénztárcáját, míg nem egyszer rajta-vesttettem a dolgon.

Egy szép június havi holdvilágos estén feleségem az 6 kedves papné barátinőjéhez rándult át egy kis pletykára, egészen tiésta volt a levegő és én lelki nyugalommal akartam kiemelni egy tízes bankót abból a bizonyos bugyolárishból, a mikor egyszerre — — — — —

Oh irgalom Istene, ne hagyj el. Olyan csatantót kaptam szép arcom balfelére, hogy menten elájultam. Meglepett az istenadta a bájos holdvilágnál.

Gálffy Ferenc.

LEGUJABB.

Erkezett éjjel 2 órakor.

London. A Morningpost írja: Az Uniónak Angliához való viszonya Wilsonnak komoly gondot okoz. Az elnök vonakodik elismerni a blokád, amelyet katonai szükségességgel okolnak meg. Lansing javaslatát a tengeralattjárók viselkedéséről és a kereskedelmi hajók lefegyverzéséről az angol és francia kormányok aligha fogadják el.

Szófia. A bolgár hadsereg elfoglalása Albániában sikeresen halad. Durazzo-ba való bevonulásunk közvetlen küszöbön van.

Bukarest. A Bratianu kabinetben belpolitikai kérdések, valamint az entente-nak történt gabona-eladások miatt egyenlenségek merültek fel. A helyzet komolyságát jellemzi, hogy a király félbehagyta vadászatát s a trónörökösrel együtt visszatért Bukarestbe, ahol gyakorta tanácskozik a kabinet tagjaival.

Bern. A Temps a vasárnapi Zepelin-támadással kapcsolatban kánpytelen megállapítani, hogy a francia lég-hajózás jelenleg mögötte áll a németnek. E bombák által okozott kár egy milliónál több.

London. A Morningpost jelenté: Az Unió úgy tervezi, hogy a hadinyereségre nagy adókat vet ki, miáltal a szövetségesek municióbesszerzése lényegesen megrövidül.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

Színházi néző:

Szerda délután: „Végre egyedül” Este:
 „A kisasszony férje”.
 Csütörtök: „A kisasszony férje”.
 Péntek: „A Császár”.
 Szombat: „Ember tragédiája”.

A kisasszony férje.

(Drégely Gábor új darabjának aradi bemutatója.)

Arad, február 1.

A színházi-játéknak jelszi a szerző darabját, bár ezzel a joggal operált szöveg vagy bohózat is lehetne, olyan műfajt kezd el kultiválni, amelyet a régi jó órag poétika nem ismert még, de amelyet egy nagyon magas irodalmi festület is észrevett, emiatt és még honorált is száz és egynéhány aranyakkal. Ezt a műfajt pedig nem is Drégely, hanem a pesti élet, a mai gondolkodás, az a bájos nemtörődomség és mindent könnyen vevés, lekiesnylő szelfintörködés teremtette meg, mely mindennek csak a könnyebbik oldalát nézi, mesolyogva elsiklik olyan nagy problémák felett, mint házasság és férjhezmenés. Drégely tollára vessz mindazt, amit a körülötte levő emberek éreznek, beszélnek, pompásan ülteti át nagyrészt vidéki műhőbe azt a szarogót, amely Pest és a pestiek kizárólagos speciálitása. Nem csoda, ha a szezon slágere lett Pesten, sőt Bécsben és Hamburgban is játszott már. Természetesen Aradon is nagy érdeklődéssel fogadták. A társulat is olyan gondval állította ki, mely csak maradandóbb sikerének ígérkezett darabot illet meg. A várakozás egyik oka az utoljára szerződött tag fellépte is volt. Zádor Ilonka évvel ezelőtt végezte a színiskoláját, egy évig az upesti színház tagja volt, a színház feloszlása után nem játszott, míg Aradon ma este vezető nő szerepben léptették fel.

A szűrt hús szenzációnak várta tehát a darabot, mert sokat hallott Drégely kedves, ötletes dolgairól, őzű darabjai, írásmódora gyorsan népszerűvé tette. A szerencse fia szerzője most is az első, népszerű, ötletekben gazdag, könnyed, elegáns Drégely. Nem fejteget mélyreható problémákat, nem is felesleges, de mindig eleven és lakó. Mesésdívése ma is a szokott elsőrangú, mindenben egyszerű, érdekes. Olvan eseményt visz a színpadra, ahol elfelejtjük a szerkesztő hiányait, nem vesszük észre, hogy csak „játék” volt előttünk. „komplott” a közönség mulattatására, szórakozására. A kitanult ravasz pesti róka Doroszmay képviselő végül is áldozatként kerül csapdába a vidéki zentri család előrekiezelt tervének; az utolsó Versbely leánytól veszi a minden hájjal megkent pesti nécsabát. Ez az elhivatott adja meg a darab színes hangulatát, végül is a vidék, a romantika győz minden fölényes nagyképűség felett.

A vezető szerep Szendreyé volt. Doroszmay szerepében lépett fel hosszú hallgatás után. Mélyen erős meleg alakításával a leg-
 rebb művészi sikert érte el, mélyebben gondolkozott, mint egy átlag ember, egyéni színpadikus vonásokkal felruházott szereplésű művész dolgozta ki, egyéniségének közvetlenségét a közönség meleg tapsokkal honorálta. Nem hagyhatjuk itt említés nélkül, mennyire megaláztatott mindenen Szendrey, a direktor keze, a művészt szívesen és örömmel látjuk gyakrabban a színpadon; rendezésére, izlésére mekkora volt minden nap a színháznál. Zádor Ilonka játszott a női főszerepet. Nem

kezdő már a színpadon, de a mai szerepe olyan nagy feladatokat rótt rá, amelyeknek csak részben tudott megfelelni. Ambícióval játszott, azonban bensőségében és mozgásában sok volt a keresettség. A közönség várakozással és jóindulattal fogadta az új tagot. Várnay egyik legsikerültebb pompás szerepe lett az aglegény vidám eredeti alakja. Páratlan humorának természetességével nagy sikert aratott. Fülöp Irma, Ligeti Margit kedvesek és csinosak voltak. Dolly szintén jól játszott. Az újdonságnak szép sikere volt. (W. K. dr.)

* A Vörös Kereszt vasárnapi művészestje. E városnak minden szépért és nemeseért lelkesülni tudó közönsége meleg szimpátiával fogadta a Vörös Kereszt vasárnapi művészestjének ötletét. Csillag Teréz vendégzenerőlése egymaga nagy érdeklődést keltett, mert a művész már rég járt Aradon. Nagyszerű művészetének fényét élvezheti vasárnap Arad közönsége a Vörös Kereszt művészestjén. Igen vonzó száma az estnek Tarnay Alajos szereplése is. A kiváló zongoraművész és dalköltő saját szerzeményeit, kedves, hangulatos nótákat fog előadni. Énekszámait önmaga kíséri zongorán. Tarnay az ország több városában szerepelt a rokkant katonák javára — mindennél csodás sikerrel aratott. A fővárosi lapok is rendkívül melegen írnak Tarnayról. Az est keretében stíluszerűen illeszkedik bele Dálnoky Lajos prólogusa, amelyet tulajdonképpen Urbányi Ilonka ad elő. A Vörös Kereszt Egyesület az olvasó helyárral (5, 3, 2 és 1 koronás helyárral vannak) népszerű jelölést adott a vasárnapi művészestnek, amelynek jegyeit a Scherhág H. cég a Vörös Kereszt iránti áldozatkészségből előre árusítja.

** A színház hírei. Végre egyedül. Szerda délután 3 és fél órakor mérsékelt helyárral Lahár legnagyobb senoi alkotása, a Végre egyedül kerül színpadra. A főszerepekben Z. Váradi Margit, Jérai B., Benkóné, Barics, Gyözy. Este 7 és fél órakor rendező helyárral Drégely Gábor óriási sikert aratott vígjáték-ünnepségének, A kisasszony férjének lesz a második előadása. Ember tragédiája. Madách örökbevisi műve színpadon kerül előadásra. Adám — Hídvégi Éva — K. Károlnai Juliska, Lucifer — Deli Iren; a többi szereket mind a társulat elsőrendű tagjai játsszák. Előkészületben: Ó, vagy senki, legnagyobb Eysler-operette és Karvaly dráma, írta Barics Gyula. Mind a két újdonságból megkezdődtek a próbák.

* Vendrey Ferenc vendégjátéka az Apollóban. (A jó éjt Mukai premierje.) Bohózzattal jelent meg a filmvászon a Dózia-filmgyár. A színmű, amelyet Ince Sándor dolgozott át a mosi számára, a finom és szellemes bohózat minden értékét megőrizte, sőt még egy sorozat pompás ötlettel növelte a hatást. Kétségtelen, hogy az a korszak, amely estéről-estére nira, meg újra felhasznált a Vigaszínház nézőterén, mikor azt a vidék bohózatát adták, meg fog ismétléni most az Apolló-színházban. Hogy a Dózia-filmgyár vállalkozása — első bohózat — ilyen minden várakozást felülmuldolóan sikerült, nagyon természetesen ígért a színiesteknek közönséget. Vendrey Ferenc a Vigaszínház kitűnő művésze, a népszerű „Tata”, szinte önmagát mulja felül, olyan vidám, olyan ötletes és olyan eredeti. A ragyogóan szellemes, kacsigató magyar vígjátékot szerdán és csütörtökön mutatja be az Apolló-színház a legújabb hadiképsorozatokkal. A szerdai ünnepségen az előadások délután 3 órakor kezdődnek.

* Puccer úr, Kecskeméti. (Katonai vígjáték az Urániban.) Vannak, akik azt mondják, hogy a film technikai eszközökkel legjobban a vígjátékokban érvényesül és a mozikközönség egy igen tekintélyes része a mozi összes műfajai közül a jó vígjátéknak adja a palmát. Ez bizonyos, hogy a véleményem nem teljesen alaptalan, mert egy három felvonásos vígjáték számtalan színterével és je-

lenetivel sokkal több alkalmat tud adni helyzetkomikumra és hirtelen fordulatra, mint a színpad, melynek technikai eszközei jóval korlátozottabbak, mint a filmé. Akik tehát a mozivígjátékok kedvelői, azoknak az Uránia bohózatos ajándékot ad egy nagyszerű katonai bohózatban, mely telve van a katonaság iránti jóízű humorával. — A haláljockey, az emberi ügyességnek lecsodálatosabb produkciója, mely Budapesten az Omniában heteken át volt műsoron, az Uránia lelkőselebbi bemutatója. A számos helyekre szóló jegyek 1 koronáért már most kaphatók a Koch-féle üzletben. 5

* Mater Doloresa. (Egy anya kálváriája).

Szerdán az Erzsébet mozgószínházban. A Nordisk filmgyár egyik legzesebb és legsikerültebb alkotása. A nagyváros legsötétebb mélyén a munkátlanok kócskjában játszódik le ez a történet. Az anyai szeretetnek, a tengeri féltékenységre is átragyogó mehekülésnek szent, magasztos érzelmeknek dícsőnyje ez a kép. A főszerepet a Nordisk elsőrangú tragikája, Marie Diensen játssza, elfogódva, megremegően nézzük játékát, amelyen át meg kell ösmernünk minden anya érzését, szívét, bánatát és szeretetét, amely gyermekekhez fűzi őket. Vasárnap: Montenegro kapitálációja eredeti helyszínen készült háborús felvétel és a Gyűlölet című sláger dráma, a Lovcen hegyesség aktuális felvétel, elsőrangú pótműsor keretében kerül bemutatásra. 171

Az első kényszeregyezségi tárgyalás.

(Szavaznak a hitelezők.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 1.

Ma folyt le az aradi törvényeseken Heller Mór dr. kir. törvényeségi bíró előtt Krausz Gyula dr. vagyongazdálkodó közbeniötével az első egyezségi tárgyalás Hönigess Kajetán fizetési zavarokba jutott aradmegyei birtokos ügyében. Az egyezkedési tárgyaláson összesen huszonhét hitelező képviselője jelent meg, akik között ott voltak az aradi és a vidéki nagyobb bankok megbízottai.

Hönigess Kajetán tartozásai körülbelül 700.000 koronát tesznek ki, ezzel szemben eszelkő vagyon körülbelül 200.000 korona értékű. A tárgyaláson Hönigess a következő egyezségi ajánlatot tette: a hitelezőknek 22 százalékot fizet, még pedig három év alatt, biztosítékul pedig lekötött első helyen való bekebelezéssel összes ingatlanait.

A kényszeregyezségi törvény értelmében az egyezségi tárgyaláson megjelent hitelezőknek szavazással kell dönteniük az ajánlat sorsá felett s amennyiben a követelések kétharmad többsége elfogadja azt, az egyezségi ízerőre emelkedik. A mai tárgyaláson megjelent hitelezők 500.000 korona követelést képviseltek s jelentékeny részük az ajánlat elfogadása mellett szavazott.

Most a bíróság meg fogja vizsgálni, hogy a megszavazott és az egyezségi elfogadó hitelezők közül melyek lehetnek számításba a azok követeléseit kiteszik-e az összes követelések kétharmadát. Ennek kiszámítása egy-két napot vesz igénybe s ezután a bíróság dönt, hogy az egyezségi elfogadott-e s azt jóváhagyja-e. A megszavazott hitelezők követeléseinek összegét tekintve valószínű, hogy Hönigess Kajetán esetében a hitelezők elfogadták az egyezségi. Amennyiben azonban ez az eset nem következne be, a törvény értelmében a bíróság megnyitja a csődöt.

Szerb asszonyok között az aradi várban.

(Unalmas az egyedüllet. — Készülő házassági regény.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 1.

Amikor a szövetséges csapatok diadalmas offenzívája megindult a királyvilkosok országa ellen, katonáink összeszedték az utjukba került szerb asszonyokat, leányokat, gyermekeket, harcoképtelen öregeket és eltávolították őket a hadszíntérről. Péter király hadserege ugyanis csak a nőket, a gyermekeket és az öregségüket hagyta otthon, a többiket besorozták katonáknak. A kezükre került nőket és velük volt kidevediket jórészt az aradi katonai várba hozták és így most itt mintegy harmadfélszer szerb nő várja sorsa fordulását. Már ugy volt, hogy ezek a szilai tekintetű teremtések valamennyien visszakerülnek hazájukba. A múlt hónap folyamán a várban minden előkészületet megtettek, hogy hazaszállítsák őket a jó, kövér szerb föld megművelése céljából, azonban váratlanul fellépett közöttük a kitéréses tüsz és emiatt még bizonytalan ideig itt kell maradniuk.

Pedig már negyven várvakoznak haza a szerb nők. Amikor végigsétálunk közöttük, sok-sok száz szempár kéri csöve:

— Mikor mehetünk már haza a mi piszkos, kormos, elpazsztult hajlékunkba?

Híába látják el itt őket mindazzal, amit a fogságban csak nyújtani lehet; híába gondolják őket meg, mintha csak kórházban volnának, hazavágyóknak a Morava, vagy a Jerecs partjára, ahol nincs naftalin illat, ahol évekig sem kell fürödni, ahol boeskorban járhatnak és nem esoritja lábukat a megfagyástól védő drága új cipő.

Az Aradra internált nőknek a hatalmas várterületen egészen külön osztálya van. Ezt az „Abtheilungot” az ugynevezett hatos kapu mellett rendezték be ama helységekből, amelyekben béke idején katonáink laktak. Ezek sánclakások, amelyek télen melegek, nyáron pedig hűvösek. Egy-egy teremben hatvan-nyolcvan személy kényelmesen él. A nők osztályán külön termek vannak a nappali tartózkodás számára és külön helyiségek szolgálnak hálószobáknak. A hálótermekben normális távolságban meleg pokrócokkal felszerelt katonai-ágyak vannak, amelyekben szinte világit a tiszta fehér lepedő. A szobákban átható naftalin-szag fogad bennünket. Itt ugyan nem marad életben a ragályt terjesztő rovar. A nők minden nap fürödnek és hetenként tiszta ruhát kapnak, amelyeket természetesen maguk mosnak ki. A parancsnokság nemrégiben több, mint százezer koronáért vadonat új ruhákat készíttetett nekik. Mély alázattal hajlong a belépő előtt a sorfelát alkotó női tábor, a gyermekek pedig peckesen szalutálnak.

— Uram — mondja egy fogatlan néni — én itt fázom!

— Csukja be az ablakot, — adja ki a parancsot a tiszt az egyik közlegénynek.

— Uram — szól egy másik — az én szoknyám rongyos!

— Újat kell neki adni, — mondja a parancsnok.

Az alacsonyok aztán elmagyarázzák, hogy a amikor új, vagy tiszta ruhát akarnak adni a néhány panaszkodónak, azok soha sem fogadják el. Azt mondják: ők csak abban érzik jól magukat, amelyiket hazulról hoztak. Nagyon nehezen válnak meg a rongyuktól. Pedig az a föld, amelyet most taposnak, tudás nélkül

szólva, tisztább, mint az a ruha, amint a vér és szenny birodalmából magukkal cipelték.

Egyik fordulónál éles gyermekeivítés vág felénk.

— A szülészeti klinikánál vagyunk — mondják a bennlakók mosolvgva.

Az internált nők között ugyanis számosan voltak olyanok, akik anyai örömeik elé néztek és most majdnem hetenként családi esemény történik ebben az erotikus asszony-kolonijában. A katonai parancsnokság két szerb szülészről is gondoskodott.

Tréfikozva fordulunk az egyik csoporthoz:

— Most azt keressük, akik megcsontították a magyar katonákat!

— Olyan nincs közöttünk, — mondják kórusban, — a te katonáid írók, azok nem bántották a szerb asszonyt és mi sem bántottuk a te katonáidat.

— Szeretnék hazamenni — mondja az egyik és utána szöri a többi: Haza, haza!

— Hiszen Szerbia már a miénk, Péter és György már nincsenek Szerbiában!

Alig lehet megérteni az össze-vissza beszéd értelmét.

— Nem bánjuk, ha Pétert és Györgyét, meg Sándort ilyen apró darabokra vagdalták is — és az újuk hegyét mutatják — csak minket engedjétek haza. Nem bánjuk, akár ki is parancsol otthon.

— De hiszen elpusztították a házaikat!

— Nem bánjuk, gunyhóban is szívesen lakunk... Kruszevics... Jalovik... Tabanovics... Dranovics... Obrenovics... hangzott kbaosz-szerűen.

A hazavágyók között vezérszerep jut az öreg nőknek. A fiatalabb leányok és asszonyok már jobban megberátkoztak az ideiglenes hontalanság gondolatával és dalolva dolgoznak a fonóban. Szalmából hócipőket fonnak katonáinknak és olykor még viccelődnek is az óriás bakkenesokra való szalmalábbelik fölött. Ugyancsak a fiatalabb nők közül kerültek ki a konyha munkásai is. Az egyik konyhában ép kukoricalepényt készítettek a patvulat-fehér kötényes leányok. Kicsattanó vidámsággal kínálták a piros képű, tiszta Marciák:

— Egyél magyar ur, nincs benne mérge...

A változatosság kedvéért néha az udvari is állspik az internált nők és rendbe hozzák a kerteket. Határozottan izléses kis virággyagokat formáltak az egyes sáncebejáratok előtt. Alig öt-hat intelligens személy van az internáltak között és ezek is német nyelvűek. Sok esztendővel ezelőtt Obrenováccon települt meg ez a német család és a háború kitörésekor kényszerűségből felvették a szerb állampolgárságot. Feltűnően szép a tizenhétéves esztendő Berner Helén, akit a nők kórházába osztottak be és az arca most versenyt piroslík a karján lévő vörös kereszttel.

— Hol van az orosz medikus? — kérdezik tőle és ő lángba borult arccal motyogja:

— Ich weiss nicht!

Gyöngéd célzás ez arra a fiatal orosz orvosnövendékre, aki mint hadifogoly szintén a kórházban teljesít szolgálatot és ennyit foglalatoskodik a fiatal Helénnel, mintha ő is flekk-tízeses lenne.

Általában a nőknek az okoz legtöbb gondot, hogy mivel üssék agyon a napot. Valamennyiüket ugyanis lehetetlen házi ipari munkával foglalkoztatni, mert elég nyersanyag nem állhat a parancsnokság rendelkezésére a háború miatt. Nem csoda tehát, ha munkukban möhöz kapnak ama változatosságban is, amelyet az orosz hadifoglyokkal való távoli érintkezés nyújt nekik. A szomszédos sánconon vezrik ugyanis napi sétájukat az oroszok és így alkalmuk van az internált nőkkel — gondolatokat váltani. Olyan mesze vannak egymástól, hogy a szavuk nem hallatszik le. És a távoli beszélgetés is elég azonban ahhoz, hogy esztükbe juttassa a társas élet melegségét. Az asszonyok a minap kifejezést is adtak ama kívánságuknak, hogy szeretnék megosztani az élet sivárságát. Mostanában látogatta meg az internáltakat Gőmörv Károly dr. vesértörzsorvos, akit az ellátás és a bántalmazás teljes mértékben kielégített. Buzerálva — katonai szokások szerint — felszólította azokat, akiknek valami panaszuk van. Negyven asszony kilépett a sorból és közülük a legértelmesebb valahogy így beszélt:

— Kérem szépen, mi asszonyok vagyunk... Az isten akarata, hogy ne éljünk egyedül... Mi betegek vagyunk az egyedülletnek... erős egészséges teremtések... a vérnek nem lehet parancsolni... mi már hetek óta nem tudunk aludni...

— Jó, jó, értem — mondta a vesértörzsorvos és intézkedett, hogy — brómpasztillát kapjanak ezek az asszonyok.

...Visszafelé menet újra össztalálkozunk Helén kisasszonnyal. Most már az orosz medikus is vele volt és buzgó magyaraita neki a kezében lévő orvososság jelentőségét. Arra gondoltunk, hogy még sem egészen tökéletes a felszerelése az internált tábornak. Kórháza, fürdője, klinikája, konyhája, munka- és hálóterme, társalgója van, de hiányzik itt — az anyakönyvi hivatal.

Románia tavasszal is semleges marad.

(Angol köicsönt vett től a román kormány.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Szófia, február 1.

Románia magatartását bolgár körökben optimisztikusan itélik meg, mert úgy tudják, hogy Románia vagy semleges marad, vagy a központi hatalmak mellé áll.

Bukarest. Bratianu minisztereinek kijelentette az olasz követnek, hogy Románia politikája továbbra is semleges marad.

Bukarest. A nagy csapatmozgalmak következtében Oroszország újból elzárta határait az idegenek elől. A román hatóságokat értesítették, hogy Ungenibe sem áru, sem személyforgalom nem irányítható. Odesszát is elzárták minden forgalom elől.

Basel, február 1. Londonból jelentik: A román kormány kétszáz millió shillinges köicsönt kötött Londonban.

Kicsempészik a városi székben mért húst.

(Négyezer korona deficit januárban. — Uradainak viszik el aradi polgárok helyett a juhhúst. — A tavasz tau és a naiv város.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 1.

Ma reggel már nem nyíltak meg a városi mészárszék aítai. A közgyűlés határozata értelmében megszűnt a hatósági hentes üzlet, a még raktáron volt húst a detáli üzletek közt szétszórták és most azok árussítják. A városnak van 25 métermázsas elsőrendű szarja, amelyet maga termelt, azt elteszik a nyárra, amikor rendszeresen szükösen kerül zsef a piacra. Az üzlet számadásai még nem ismeretesek, még nem tudható, hogy ez a közlelmezési akció miként végződött. A város a maga részéről a polgársággal szemben készséget akarta megmutatni és nagyon helyesen, megpróbálkozott a sertésüzlettel is. Minden törvényhatóság megpróbálta, valamennyi ráfizetett és rövidesen abba is hagyta. Azonban van még egy hatósági hentesüzlet Arad városnak. A juh mészárszék. Igazi népszelmezési intézmény. A népnek, amely marha, borjú és sertés húst eszik az újságból ismeri, hadd legyen olcsó peccenyéje. A jövő generáció érdekében, az ország meglévő erőinek konzerválása érdekében és a többi közkeletű nemzetgazdasági és szociológiai igazságokat voltunk bátrak a közlelmezési bizottság felébe vaxdorni, csak hogy meggyőzzük a kommunális husellátás szükségességéről. Szakvéleményeket vonultattunk fel, ontottuk a tintát, pászroltuk a husnál is drágább papírost csak azért, hogy legalább ürücom föjlön minden aradi ember fazekábas.

A legőszintebben bevalljuk, hogy soha még így nem bántunk meg valamit, mint ennek az intézménynek a propagálását. Tudja az ég, hogy mi van ebben a városban, de itt az aranyból is már lesz. A városi fizem, amely a legőszintesebb alapon indul meg és fejlődik, mikor a virágzásának korszakához érkezik el, valami rettenes átok, vagy balsors hatása alatt, pont az ellenkező irányba tendál, mint a melyik felé elindították.

Ki hitte volna, hogy például Aradon még a juhmészárszék is, amely fényesen megy, a mely körül- valósággal verekeznek az emberek, hogy egy kiló húshoz jusssanak, január hónapban négyezer korona deficitel dolgozzék. De ki törődne ezzel a pénzübeli hiánnyal, ki szólna is miatta csak egy szót is, ha az aradi polgárok jóllaktak volna birkahússal belőle. Az is irigy és a mai kor eltruisztikus fellángolásához méltatlan és közmegevetésre érdemes haszáruló, aki a közlelmezés terén mutatkozó ilyen potom deficit miatt panasza nyitja az ajkát. Számit ma valamit a pénz, ha a város szegény népe húst ehetik? A pénz rongyos papír, amely az utcán hever, de a hús az a jövő generáció, az az ország meglévő erőinek a konzerválása és a többi szépen hangzó elv.

A város pénzén vásárolt juhhúst azonban nem Aradon és nem aradiak fogyasztják el. Ugy megy a mészárszék, hogy verekednek előtte az emberek, oly tömegesen váziák a juhot, hogy van olyan nap, amelyen hatvan darab is elkél és az aradiak mégis panaszkodnak, hogy nem jutnak húshoz és az üzlet az elmúlt hónapban négyezer korona deficitel zárta le a számadását. Minél jobban virágzik, annál rosszabb a városnak. A magyarázat igen egyszerű.

Aradról igen nagy tömegekben kicsempészik ki idegenek a juhhúst.

Arad város mészárszéke a levágott juhek egy jó részét a városiakat kiéhezetésre kárhóztatott fatusiaknak, de igen tekintélyes mennyiségben a szomszédos uradalmaknak adja el, akik orosz foglyok élelmezésére használják. Nem akarunk neveket felsorolni, de a juh mészárszékben tudják, hogy uradalmak megbízottjai jönnek be és vesznek 30-40 kiló húst egyszerre és azt hetenkint megieimélik kétszer háromszor. A város a legminimálisabb haszon mellett mérte ki a húst már a múlt esztendőben. Azonban a nagy kereslet következtében a juh ára rohamosan emelkedett. Mindazok, akik orosz foglyokat alkalmazznak, csak juhhússal tudják azokat élelmezni, mert ez a legolcsóbb. A város már nem is tud vásárolni, mert az élő állat ára oly drága, hogy nem adhatja két korona 40 fillérért az elejét és három koronáért a hátulját. Januárban még adta és minden darabra ráfizetett tíz koronát.

A város vette negyven koronáért a juh páriát, amelyből a vágóhídi igazgató bizonyítványa szerint husz kiló hús került ki. Ezért kapott a legjobb esetben 25-28 koronát, a bórját 3 koronát, a fagyúért 2 koronát. Ez összesen 33 korona. A vételárhoz számítandó minden párra 3 korona rezzsi, tehát a tiszta veszteség legminimálisabban 10 korona. Januárban levágtak 400 darabot, tehát a ráfizetés 4000 korona. Azonban a tényeknek megfelelően konstataálni kell, hogy a városnak vannak verhas juhái, amelyeknek bárányait is értékesíteni forja és ezért az anyagi károsodás csökkenteni for.

Az azonban semmi sem menti, hogy egy olyan közlelmezési intézményt, amely a tömeg szükségleteit látja el, senki sem ellenőrzi vagy há ellenőrzi, hát akkor rosszul ellenőrzi és noha szigorú kormányrendelet van róla, hogy a törvényhatóság területéről semmiféle élelmiszert kivinni nem szabad, akkor innen gazdag uradalmak kicsempészik a szegény nép szájából az olcsó húst. A vámoknak utasítva kell lenniök, hogy Arad város területéről húst kivinni nem szabad, és mégis visznek ki. Negy tömegben viszik ki, mert a juhmészárszékbe nagy mennyiségben adják el. A lisztet grammokban mérik az aradi embernek, a cukorból fél kilót és egy kilót kap keserves kínlóds után, a szirt hajszálmérleggel mérik le neki és akkor jön egy vállalat, egy uradalom, amely drágának találja a gazdánál az élő állatot, elmerg a balek városhoz és ott látja el feltérés nélkül az olcsó húsból a szükségletét. Arad polgársága a deficitet pótdóval forja megfizetni, azért, hogy gazdag idegenek olcsó húst adhasanak a nekik dolgozó és hasznot hajtó orosz foglyoknak. Ennél a városnál nagyobb balek nincs a föld kerékén. A lisztet kicsempészik, a húst kicsempészik, ellenben itt hagyják nekünk a balt, a keserűséget, amelyen rágódhatunk, mint az ebek az előtünk elvett húsnak a csontján.

A mai naptól lisztmonopólium van, minden liszt a Haditermény Rézsvénytársaságé. Hogy mennyi jut majd minden egyes aradi lakosra, azt a most befejeződött összeírás adatai alapján döntenek el. Ez az összeírás azonban, mindazok szerint, akik már belepillantottak,

egy hajtó tét is stíg ér. Eszernyeolászás korenába került, de a beérkezett ivok, oly zavarosak, az adatok oly feltületesek, hogy soha sem fogja megtudni a hatóság, kinok mennyi lisztje van, mennyi a feleslege és mennyi az egész város szükséglete. Legjobb lenne az egészet előlről kezdeni.

Nikita költözik Lyonból.

(Megtosztják trónjától a montenegrói királyt.)

Rátradi tudósítók.

Zürich, február 1.

A Svájcban időző laudósítók arról értesülnek, hogy Nikita el kívánja hagyni Lyont és inkább egy, a háboru által nem érintett országban akar letelepedni.

Zürich. Szerbia részéről azt az ajánlatot tették a négyesszövetségnek, hogy a montenegrói kérdés megoldására Nikitát reá kell birni a lemondásra, a szerb trónörökösét pedig ki kell nevezni az egyesült szerb és montenegrói királyságok provizórikus régensének.

Hamburg, február 1. Egy semleges államból való uriember, aki abban a lyoni vendéglőben lakott, ameleben a montenegrói királyi család is megszállott, a következőket beszéli:

— Nem mondhatom, hogy Lyon városában valami nagy izgalmat keltett az a január 22-én elterjedt hír, hogy jönnek a montenegróiak. A száműzött montenegrói királyné minden felütés nélkül érkezett a Royal-szállóba. A kíséretében levő urak elmondották nekünk, hogy a pályaudvaron seki sem fogadta őket. Csak kevéssé vigasztalta meg őket Donva Cochin látogatása, mert mefudták tőlük, hogy ez az ur azok közé a francia miniszterek közé tartozik, akiknek legkisebb a tekintélyük és az elfogultságuk. Nagy volt a királyné csalódása, mert legalább is a köztársaság elnökének látogatását várta, vagy még sokkal inkább a pénzügyminiszterét, aki kicséithette volna a száműzötteket pénzszavarukból.

— A szállókban csak akkor tudtuk meg, hogy a királyné és leányai megérkeztek, amikor hallban találkoztunk velük. Akér csak a kereskedelmi ügynököknek, a montenegrói társaságnak is várakoznia kellett, amíg randbe hoznek számukra néhány szobát. Megjegyzem, hogy a Royal-szállónál előkelőbb hotelek is vannak Lyonban, mert ide rendszeren csak kereskedelmi utazók szállnak. Saines, én voltam az, aki áldozatul estem a száműzött királyi családnak, mert a fogadás kidobott a szobámból, hogy átadja Milena királynénak.

— A királyné és leánya különben meg vannak elégedve szállásunkkal, mert saját országukban bizonyosan még ilyen kényelmei sem élveztek. Este megismerkedtem Xenia hercegnővel, aki talán többet beszél, mint az összes montenegrói asszonyok együttvéve. Kijelentette, hogy el van ragadtatva attól, hogy megint művelt emberek között élhet. Ez a hangos kijelentése azoknak a franciáknak szólt, akik a hallban időztek.

Harctéren lévő katonáknak

a legkedvesebb és legalkalmasabb ajándék egy hazulról érkező hírlep. Az „ARADI KÖZLÖNY”-t a táborba minden aradi katona olvassa.

Aradi katona kínai menyasszonya.

(Szereltem a hadifogságban. — O. osz fogságban a kínai falak tövében.)

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, február 1.

Sok-sok minden meg fog változni a régi háború előtti szokásokból, viszonyokból, ha majd egyszer béke lesz. Emberek kerülnek haza, akik a harcok halálra és ideget sejtető élményeit hordják lelkükbe vésetten; emberek kerülnek haza, frásztal, frods, napról-napra ugyancs a munka várja őket, akik tíz-sennyole hónap alatt — lesz addig huszonnyole is — ottthonként megszokták a lövésárkok, drótkadályok, sűrű gránátok, rohamok, kézibombák, repülők, tizenhetes sorban öszölő orosz támadások világát. És emberek jönnek haza, akiket a háború valamelyik szeleséves kezével, egyikkel a sok ezer durva, könyörtelen, végzetes kéz közül, felmarkolt, kitépett a családból, a Maros mentéről, az alföldről, elhajított először a bömölő a csatába, aztán hosszú utakra, ezer meg ezer verszten át rázó, csattogó, dühörög orosz vasútra, valahová a Kaspi-tenger vidékére, Turkesztánba, a kínai falak közelébe, mandzs földekre.

Ha ugy elgondoljuk: mit is fog odabeza beszélni, hogyan fog reánk gondolni, ide emlékezni a hadifogságunkba esett esemény, ha majd minden harcok után haza kerül eldugott kaukázusi falujába, félig vad életébe, csak akkor támad valamelyes fogalmunk arról, hogy mi az: hadifogoly lenni más világban, más éghajlat alatt, más szokások, életmód, gondolkodás, más faj emberek között. Ki tudná azt ma meg is sejtetni, milyen lelki átalakulások, milyen lelejtethetlen emlékekkel térnek haza — talán Aradra is — Turkesztán és Mandzsuria földjéről azok az emberek, akik ma már közel két esztendő óta tartanak és még ki tudná mennyi fognak a messze idegenben. A távolból csak rövid hírek jöhetnek, néhány sor, szákre szabott helyen, korlátozott mondandóval. Mit tudják az itthonlevők a hadifogoly cenzúrázott leveleiből, milyen új gondolatok, új barátok, új szívek nőttek a fogoly szívében a messze idegenben.

Egy aradi hivatalnok család orosz hadifogságban levő fiától a napokban olyan értesítés érkezett haza Aradra, amelyből arra lehet következtetni, hogy nem mindig és nem mindenhol élnek szigorúan elzárva a külső világtól fogoly katonáink. Az orosz fogságba került fiút egyik igen távoli fogolytáborba szállították, arra a vidékre, amelyet még a japán háború előtti esendő hódító-korszakban biztosított magának Oroszország. A városka, amelyben a fogolytábor van, három évtized előtt még a magyar birodalomhoz tartozott és bennszüött lakossága ma is túlnyomó részben kínai. Néhány soros német levélben csak ennyit írt haza az aradi főtábornok a félig kínai városból:

— Megismerkedtem egy kínai leánnyal, akét nagyon szeretek. Ha egyszer hazakerülsz, magammal hozom őt is.

A rövidre szabott sorok mögöl is kiestlen azonban az Assia távol Keletén lejátszódó bájos és exotikus kis regény. A fogoly magyar katona és a kis, sárgás srebőrű, mandulaszemű kínai leányka regénye. Anélkül vége az lesz, — ha majd jön az áldott, a várva-várt, anynyira szép béke — hogy Aradon a régen nem látott háborútól, fogságtól megviselt, meggedezett fiú kis kínai menyasszonnyal a karján ér-

kesik haza. Bizonytal nem az aradi fia lesz az egyetlen, akit ilyen regénnyel, idegenben szövedött szerelmmel röpít haza a transzszibériai vasút. Mert a szerelme és a végzet hatalmas két ur, hatalmasabb a távolságnál, a háborúnál, a hadifogságnál.

„Körözött” a kávéházban.

(A titokzatos vendég. — A régi megkeresés.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 1.

Az egyik aradi kávéházban ma délután szokatlan eszt történt. A kávéházban két nap előtt két ismeretlen, idegen férfi jelent meg, akik félrevonulva az egyik eldugott asztalhoz napról-napra órákig üldögéltek, tanácskoztak. Az idegenek visszahúzódó, titokzatos viselkedése többeknek feltűnt és ma délután valaki felhívta a rejtelmes vendégekre a kávéházba járó rendőrszolgálatot.

A rendőrszolgálat az idegenek asztalához lépett és igazolásra szólította fel őket. A kávéházban az ebéd utáni felelőket levezető vendégeknél az elrejtett kis asztalnál lejátszódo jelenet fel sem tűnt.

— Kérem uraim — szólt a tisztviselő a meglepett vendégekhez — lesznek szivesek igazolni magukat.

A két férfi eleinte tiltakozni próbált, de a rendőrszolgálat erősebb felszólítására végül is kénytelenek voltak beismerni, hogy nincs náluk semmi igazoló okmány.

— Akkor sajnálom, fel kell szólítanom önöket, hogy kövessenek a rendőrszolgálat. Saját érdeklükben ajánlanám, hogy ne okozzanak feltűnést. Ha igazolják magukat: semmi bántódásuk nem eshet.

A két vendég kifizette feketéjét és a tisztviselővel együtt elhagyták a kávéházat. A rendőrszolgálat az idegenek egyikének sikerült személynévjegyét, foglalkozását, Aradon tartózkodását elfogadhatóan, a szállásáról hozott iratokkal igazolni. A másik férfi azonban kevesebb szerencsével járt. Neve nevön is ismeretlenek hangzott a detektívek előtt és amikor utánna néztek a nyilvántartásokban, hamarosan kitént, hogy az Aradon tartózkodó idegent évek óta körözik család miatt.

Amikor ezt az idegenek megmondták, mosolyosva válaszolt:

— Ő az jelentéktelen dolog — már régen elintéztem. Annak idején csakugyan volt valami összeköttetésem a bírósággal, de ez már rendben van. Tévedés lesz a dologban, hogy Aradon már most is érvényben levőnek tartják nyilván a körözést.

A rendőrszolgálat azonban nem tekintették ilyen könnyen elintézhetőnek a dolgot és tudomására adták a körözött urnak, hogy amíg nem derül ki egészen határozottan, hogy a nyilvántartott körözés tévedés, addig olyan szivesen látják a rendőrszolgálat, hogy el sem ereszti. A kávéház titokzatos vendége egyelőre tehát őriszt alatt áll a rendőrszolgálat, amely érdeklődött a körözést kibocsátó hatóságánál, hogy keresik-e még az Aradon feltehetően urát.

Molnár Ferenc új színműve.

(A Fehér felhők. — Csoda 5 képben.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 1.

Az Aradi Közlöny írta meg először, hogy Molnár Ferenc a színházszálláson új színművet fejezett be. A színmű a Nemzeti Színházban kerül színre. A darab címe: „Fehér felhők.” Ezzel már a címbe jelezni akarta, hogy a darab tárgya rege- vagy meszerű. Ez a tény még világosabbá válik a darab jellemzőinek elnevezéséből; úgy mondja, hogy „Csoda 5 képben.” Molnár nem olyan szerénytelen, hogy a maga darabját csodának minősítene; a csoda a darabban történik.

A darab anyagát Molnár, mint haditudósító a harctéren szereste és így tisztán háború alkalmi darab, helyesebben háborús képekkel van dolga, melyekben nem igen van fény, sem mese, hanem inkább hangulatfestés és lélekrajz a magyar népfelkelők és családjaik életéből.

Az egész darab csak másfél órára tart időt fog igénybe venni, tehát nem is tölt be egész estét, úgy, hogy valami más egyfelvonásos darabbal fogják együtt adni. A darabnak főszereplője tulajdonképpen nincsen: hét népfelkelő egy faluból játszik és ezek együttesen jelentik a főszereplőt. Van három nőszerep is; két özvegy és egy angyal. A mégis jelentősebb férfiszerepeket Hegedűs Gyula, Rózsahegyi Kálmán és Rainay Gábor játsszák. Hegedűs őrmestert, Rózsahegyi egy népfelkelő juhászt és Rainay egy ur zsoldost játszik. A két özvegy asszonyt Alsóhegy Irma és Ligeti Juliska, az angyalt Bayer Gizella játssza.

Az első kép népfelkelő tábor Galiciában egy nagy eszt előtt karácsonykor. A nagy esztában mind a hét népfelkelő élnek.

A második képben a két asszony levélből megtudja, hogy emberek elesetek és hogy négy, illetve öt gyermekükkel özvegyen és árván maradtak. A már árnyban fekvő gyermekek azt hallják, hogy anyák már a mennyeországon vannak és elhatározzák, hogy a többi árvával együtt elmennek a hősi halált halt apáikat meglátogatni.

A harmadik kép a gyermekek felvonulása a „Fehér felhők” mögé az égbe. A negyedik kép bemutatja a hét lerongyolt, összekakasabolt és a tulvilágon még be nem sorozott, de halottjaiból már feltámadt huszárt és a velük elesett zsoldost. Az angyal jelenti a gyermekek látogatását. És a kép a darab vége. Minden legény elmondja és vallja, hogy csak a magyar föld és hazáért halt meg, melynek javaiból nekik semmi sem jutott. Erősen szólítja és háborúellenes, iszavérig magyaros, hősekedő parasztfilozófiát mondanak el. A szerző úgy vallja, hogy az összes megható kijelentéseket nem is ő írta, hanem csak lejegyezte úgy, mint az elpusztult hősek tényleg elmondták.

A hatodik kép a gyermekek látogatása az apáknál, kiket az Uristen erre az alkalmra meesebeli aranyos, gyémántos vitéseké változtatott át. A gyermekek hazavonulásával és a huszárok visszaringyolódásával végsődik a darab.

A Nemzeti Színház a darabot káprázatos kiállításal a színpadi technikának minden csodájával fogja színre hozni és különösen az első kép, mely Wallenstein táborának egy modern és aktuális eszményítése és az ötödik kép lesznek azok, melyek nagy eredetiséget és rendezői leleményességet fognak igényelni.

Betörők

Korbuly huszárfőhadnagy lakásán.

(Otezer korona értékű perzsa szőnyeget loptak el.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Arad, február 1.

Az aradi rendőrségen ma nagyobb betöréseről tettek feljelentést. A betörők egy aradi uri család lakását nyitották fel, mielőtt a család távol volt Aradról. A Forrai-utcai Nádasdy-palota egyemeletes részén van Korbuly Lászlóné, született Fodor Lilly huszár főhadnagy neje lakása. Az uriaszony férje Korbuly László honvédtábornok főhadnagy a háború kitörése óta nincs Aradon. Hosszabb ideig volt a harcúterem, most a wienernerustadti repülőkhöz van beosztva, honnan valószínűleg más szedhez fogják elhelyezni. Eppen ezért felesége pár hónap előtt az aradi lapokban hirdetését is tett közre, hogy a lakás értékes bútortárait, nehogy a költözködéssel azok megrongálódjanak, eladja. Valószínű, hogy ez a hirdetés hívta fel a betörők figyelmét az értékes dolgokra.

December elején Korbuly Lászlóné elutazott Aradról, ahová csak tegnap érkezett vissza. A lakás ajtajait az uriaszony rendszeresen bezárva találta. A szobák is a legnagyobb rendben voltak, s Korbuly Lászlóné az első percekben nem is vett semmit sem észre. Csak később fedezte fel, hogy a lakásban járt valaki, aki több értékes perzsa szőnyeget vitt magával. Az uriaszony felfedezését nyomban közölte a rendőrséggel, mely mindjárt megindította a nyomozást. A betörők hét darab perzsa szőnyeget vittek magukkal, melyeknek értéke körülbelül ötezer korona.

Az ellopott szőnyegek közül az egyik világos kék alapszínű tizenkét méteres, nagy piros mintákkal. A szőnyeg javítva volt és ennek nyomai láthatók rajta. A másik négy méteres futószőnyeg, alapja sötét, két szélén keskeny fehér csíkokkal. A szőnyeg két szélén vastag rojtok voltak. A harmadik egy kék alapszínű két méter hosszú futószőnyeg. A negyedik szintén egy kisebb futószőnyeg, piros alappal és kisebb mintákkal. Az ötödik egy aranybőrű asztalterítő, melynek alapszíne fehér volt piros mintákkal. Végül még két nagyobb szőnyeget vittek el a betörők.

A rendőrségről detektíveket küldtek ki a Nádasdy-palotába. A nyomozás azt már megállapította, hogy a betörők alkules segítségével jutottak a lakásba, honnan a felsorolt szőnyegek kivételével mást nem vittek el. Az, hogy ebben a hatalmas házban, melynek udvarai és folyosói állandóan hangosak, a betörők minden nagyobb nehézség nélkül vihették el a könnyen el nem rejthető szőnyegek, azt bizonyítja, hogy a betörők vagy nagyon ügyesen, alkalmas időben manipuláltak, vagy pedig, hogy olyanok voltak, akiknek ott tartózkodása nem tűnt fel a szomszédoknak, mert azok bizonyára bejáratosak voltak a házba. Az különben, hogy a tettet a viszonyokkal nagyon ismerős egyén követhette el, mindjárt valószínűvé vált a nyomozást végző detektívek előtt, akik ma újból alaposan átnézték a lakást és az alkalommal értékes nyomokat találtak, melyek egyesek utat fognak jelölni a betörés tettesének elfogatására. Az egyik szoba asztalán egy hatalmas kék nyomát találták, melyről nyomban fel is vették a daktíposzkópiai vizsgálathoz szükséges lenyomatot és bizonyos, hogy ezek az ujjlenyomatok lesznek döntő bizonyítéka a nyomozásnak. Az ellopott

szőnyegek részletes leírását a rendőrség a szomszédos városok rendőrségeivel is közölte, bár valószínűnek látszik, hogy az ellopott tárgyskat még nem vitték el Aradról.

H I R E K.

LEGÚJABB.

Szalonikit Zeppelin bombázta

Erkezett éjjel 3 órakor.

Róma. A Stefani ügynökség jelenti: Reggel három órakor egy Zeppelin hevesen bombázta Szalonikit. Húsz bombát dobott le, amelyek a főépületekre, prefekturátusra, a kikötő vám épületére és a francia vezérkar székhelyére estek. Öt ház elpusztult. Egy mecset és egy angol hajó megrongálódott. Nyolc halott, ötvennél több sebesült, akik részben katonák, részben civilek. A szaloniki-i bank fiókja lángokban áll. A kár meghaladja az egy milliót. A lakosság nyugodt.

London. A sajtóiroda jelenti: Tegnap este hat Zeppelin támadást intézett a Renti és middlandi grófságok ellen. A léghajók több bombát dobtak le. Különösebb károkat eddig nem jelentettek.

Rotterdam. A Daily Telegraph tudósítója Korfuban beszélgetett Passicossal, aki kijelentette, hogy a szerb hadsereg maradványai Albánián keresztül dél felé vonulnak. Allapotuk borzalmas. Régóta tullepték az emberi ellenálló-képesség határait. Minden nap, amellyel az élelmiszerek késnek, csökkenti létszámukat. Éhhalál és betegségek tizedelik sorukat. A további időzésük Albániában végzetes lenne.

Rotterdam. Az Extrabladed szenzációs jelentést közöl arról, hogy Wilson a Lusitánia ügyel kapcsolatban a küszöbön álló jegyzékben tudatja Németországgal, hogy az amerikai állampolgároknak ezental törvényben tiltják, hogy a hadviselő felek kereskedelmi hajóin utazzanak.

Mezopotámiában támadásra vonul a török hadsereg.

(Az ázsiai hadszínter eseményei.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Konstantinápoly, febr. 1.

Az odesszai lapok azt jelentik, hogy Mezopotámiában megkezdődött a török hadsereg nagy felvonulása. A kisázsiai vasutakon minden magánforgalom szünetel. Az új csapatokat Angorába és Bagdadba küldik, ahonnan Perzsiába és Arméniába törnek be, hogy a kaukázusi csapatokat megerősítsék.

Bukarest, február 1. Az angol Poldhu állomás jelenti drótnélküli táviratban a bukaresti lapoknak: A Tigris egyre árad. A folyó előtölte Kut-el-Amarat. Az angol csapatok összes hadműveleteiben szünet állott be. A harcok is szünetelnek.

Konstantinápoly. A nagy főhadiszállás közli január 31-én: Irak-front: Feljebb környéken időnként szünetelő gyalogsági és tüzérségi tüzelés. Kut-el-Amarától nyugatra. Kaukázus-front: Jelentéktelen összecsapások. A Földközi-tenger anatóliai partjain Finika és Makrik között, Castellorizzo szigettel szemben, az a hó 27-ére virradó éjjel Endetli felé fel-lenséges osztatot szállítottak partra, amely az említett hadihajó tüzelésének védelme alatt a falat körülfogta, néhány tisztviselőt, valamint a lakosság egy részét foglyul ejtette és a lakosság ingóságaival együtt, melyeket az ellenség a házak kifosztása közben, mint értékesebbeket el tulajdonított, a hajó fedélzetére vitte.

— Az Aradi Közlöny legközelebbi száma a szerdai ünnep után csütörtökön reggel jelenik meg.

— Miniszteri elismerés az aradvármegyei tankerület tanítóságának. A közoktatásügyi miniszter a következő szöveggel iratot intézte Aradvármegye tanfelügyelőjéhez: Aradvármegye tanítóságának a hadikölesön jegyzése, a hadi gyűjtések és a jótékonyaság terén kifejtett működéséről szóló, december hó 13-án 6435. szám alatt kelt jelentését tudomásul veszem s egyben felhívom tanfelügyelő urat, hogy a tankerülete itthon marad tanügyi személyzetének példás magatartásáért és áldozatkészségéért elismeréssel tolmácsolja. Budapest, 1915. évi december 24. Jankovich. Köztudomásu ugyanis, hogy Aradvármegye és Arad sz. kir. város tanítósága a háború alatt minden hazafias mozgalomban nemes áldozatkészséggel s hazaszeretettel lángoló lelkesedéssel részt kért és részt vett. Így a többi között legutóbb — az aradvármegyei kir. tanfelügyelő kezdeményezésére és lelkes hangú felhívására — az aradvármegyei és aradvárosi polgári és elemi iskolák tanulói között a harmadik hadikölesre több mint félmillió korona jegyzést gyűjtött. Ezen hazafias ténykedéssel egyben egy-, emberbaráti célt szolgáló intézménynek is megvetette alapját. A tanulók e kölcsönjegyzését ugyanis az Aradi Kereskedők Takarékszövetkezete bonyolította le, amely pénzünetést minden 100 koronás jegyzés után 50 fillért bocsátott egy tanítói jótékony célra. A kir. tanfelügyelő a Hittel-szövetkezet által e címen rendelkezésre bocsátott összeg felhasználásával a tankerületbeli tanítók hadi segély alapja javára 20.000 korona zárolt hadikölesről jegyzett. Törekvése, hogy e zárolt kötvény beváltásának idejére — egyéb gyűjtésekből is — a tankerület rokkant katonáitól, elesett tanítók özvegyei és árvái segélyeztetésére egy 20.000 koronás állandó alapítvány álljon a tanítóság rendelkezésére.

— **A 43—50 évesek bevonulása. Bukarestből jelentik: A cs. és kir. osztrák és magyar konzulátus ma hirdetményt tett közzé, mely szerint azok a népfelkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak talált népfelkelő kötelesek, akik 1865., 1866., 1867. és 1868. években születtek, 1916. évi február 28-án, azok pedig, akik 1869., 1870., 1871., 1872., 1873. és 1874. években születtek, 1916. évi február 29-én tartoznak bevonulni. Magyarországon a honvédelmi miniszter rendeletre ugyanilyen beosztásban vonulnak be az említett napokon a 43—50 évesek.**

— Házvétel. Csédy Károly dr. kir. tanácsos ma megvette Sági Henrik Szent László-utcaiban levő egy emeletes házat hetvenöt ezer koronáért.

— **Adományok az aradmegyei rokkant-alapra.** Az Aradvármegyei rokkant katonák, hadi özvegyek és árvák alapja javára a következő újabb adományok érkeztek Baross Ferenc dr. főispánhoz: Tabajdy Gyula (Győrök) 100 korona. Réthy Viktor 100 korona, Frenkl S. József 100 korona. Mairovitz Adolf 5000 korona alapítványt tett atyja, Mairovitz Mór nevére, melynek kamatai a fentjelzett alap javára fognak fordíthatni. Löwenstein Károly és neje (Sonnenfeld Adolf koszorúmegváltás címén) 10 korona.

— **Halálhírek.** Tegnap este a Fehér Kezest szállóban hosszas szenvedés után elhunyt Dittfurth Nándor nyug. százados, Edelsheim-Gyulay Lipót aradmegyei birtokainak jószágkormányzója. Dittfurth báró már hosszabb ideje sáthmában szenvedett a betegség most végzett is vele. Dittfurth báró aktív tiszt volt a 1866-i olasz hadjárásban is részt vett a ott tüdőbajt kapott. Albrecht főherceg róla is, mint minden sebesült katonatisztól, gondoskodott a sáthmára Edelsheim-Gyulay báró akkor még ezredes, titkárnak fogadta magához, majd később sarlódi birtokának kormányzását bízta rá. Halálát gyermekei, Szalay Imréné, dr. Jampoler Józsefné és Dittfurth Gratiana bárónő gyászolják.

Bernát Róbert egykori béni tekintélyes kereskedő 81 éves korában ma délután Aradon elhunyt, leányánál, öz. Reischer Edénénél, akinél évek óta visszavonulva az üzletől élt. Halálát három gyermeke, nagy rokonság, a Tenner- és Lustig-családok gyászolják. Temetés a csütörtökön délután 2 órakor lesz a Batthyány-utca 38. számú házból.

— **Fogházra ítélt togoły tiszt.** Luganóból jelentik: Dobay Lóránt monarchiabeli tisztet az udinei hadbírótság őrség elleni fegyelemsértésért egy évi katonai fogságra ítélte.

— **Köszönetnyilvánítás.** A Deák Ferenc-utcai tartalékkórház nevében dr. Traitsou Jánosné kórházvezetőnk köszönetét nyilvánítja a karácsonyi ünnepek alkalmával a kórház betegei részére összegyűjtött szives adományokért a következő adóközlőknek: Viktória takarékpénztár 50 kor., Román négyzet 60 kor. A gyűjtőleveken beszolgálták: Popoviciu Vetty 12666 64 korona, Balassa Manó Kisjenő 12666 42 kor., Barna Lajos Arad 42 kor., Vörös Erzsébet Arad 630 kor., Baráth Jenő Arad 3944 kor., Ancáné Alsóvársány 50 kor., Russ János Arad 14 kor., Gesztosi Jánosné 20 kor., Pops Dömötörné O-Szentanna 2490 kor., Neumann János Arad 88 kor., Lenutia Istvánné Simánd 84 kor., Egy társaság 15 kor., dr. Ispravnicek kegyelmei, cigarettát, bort, Kallap Jánosné süteményt, Birnbeuer Miklósné 80 beteg részére uszonna, Földes Kelemen gyógyszerész 6 üveg bort.

— **Énekes mise a sebesülteknek.** A sebesült katonáknak, a tanítóképez intézet kápolnájában szerdán a 11 órai misében Pathyné-Waldherr Irma opera énekesnő, az aradi Zenkonzervatórium énektanárnője énekel és a templomi énekes Müttermüller zeneigazgató vezetés alatt elő egyházi dalokat.

— **Az Aradi Tükör negyedik száma.** Az Aradi Tükör, amelynek első száma alic másfél hónap előtt hagyta el a sajtót, rövid idő alatt népszerű és kedvelt orgánuma lett a közönségnek. Csütörtökön jelenik meg az "Aradi Tükör" negyedik száma az előbbi számoknál is sokkal érdekesebb, szembeszökő tartalommal. Egy szám ára 24 fillér és minden dohánytözséjében és papirkereskedésben kapható.

— **Jótekonyság.** Oravetz Miklós az Aufrecht Miksa ravatalára szánt / koszoru megváltásául 20 koronát adományozott az Aradi Kereskedők Köre Erzsébet segítő-alapjára.

— **Értesítjük üzletfeleinket és a nagyérdemű közönséget,** hogy rokkant Boros Béni-tér 1. szám alá helyezték át. Maiforré polgármesteri vállalat. Telefon 1045. 381

— **Az aradi háziéred hangversenye.** Szerdán este 8 órakor a Városi kávéházban tartja meg az aradi háziéred zenekara a 9-ik jótékony hangversenyét az aradi háziéred rokkant katonáinak alapja javára. A kiváló gonddal összeállított műsor, melyet Zolner Sándor karnagy személyesen dirigál, magas zenei élvezetet fog nyújtani közönségünknek, mert a műsor egyaránt képviseli a komolyabb és a könnyebb zenét. Belépti-díj a hangversenyre személyenként 1 korona. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hírlapilag nyugtatás az aradi 33-ik szolgálatod.

— **Adomány. Öz. Bloch Henrikné 15 koronát küldött Resch Ferencné urnó kórháza részére, néhai Fürst Jánosné urnó ravatalára szánt koszoru megváltása fejében. Rendeltesét helyére juttatjuk az összeget.**

— **Köszönetnyilvánítás.** Aufrecht Miksa ravatalára szánt koszoru megváltásáért Róna Gusztáv főhadnagy 20 koronát adományozott az israelita nőszövetségnek, mely kegyeltes adományért köszönetét nyilvánítja az elnökség.

— **Engel női kereskedelmi szaktanfolyama (Lázár Vilmos-utca 2.)** Beiratkozások a februárban kezdődő 3-4 hónapos kurzusra folyó hó 5-ig délelőtt 10-12-ig, délután 3-4-ig. Telefon 1046. 752

— **Underwood-gépiró és gyorsíró szakiskola Zitter és Hollós cégnél.** Főpostával szemben. Ugyanott írásmunkák és sokszorosítások a legintényesebben vállalhatók. 4697

— **Gyermek-kocsik, gyermek-székkek** csakis Fischer nagyruházában 10 koronától 150 koronáig.

— **Üzleti könyvek, u. m. strazzák, főkönyvek és irodai cikkek Kerpelnél.** 193

— **Papírszalvéták** olosón Kerpelnél. 193

Apostol a kórházban.

(Az egyszerű életmód hirdetője. — Szabad szerelem és megbocsátás a szerelem áldozatainak.)

Az Aradi Közlöny tudósítójától.

Kolozsvár, február 1.

A kolozsvári unitárius kollegium első emeletén egy tiszta nagy szobában lakik az apostol. Az ágyakon beteg katonák fekszenek köröskörül és a kórterem közepén a festetlen hosszú asztal mellett, a festetlen hosszú pordon ül a furcsa külsejű ember. A katonák, a hateretek sebesültjei, egyszerű magyar emberek, akik előtől eddig csak mindennapi, szürke kötőben jelent meg az élet, eleinte hagyokat nevettek az apostol hosszú, fekete haján, szelíd beszédén, mellét eltakaró hosszú, fekete szakállán és azon a bizerr, különös ruhán, ami az apostol testét fedi. Sárga lebernyeg ez.

Az apostol, ahogy bekerült a kórház társas szobájába, valami fenegecs, földöntúli nyugalommal tűrte a tréfas kedvű katonák gunyolódását. Nem gunyolt vissza senkit, nem sértődött meg a gunyos megjegyzések miatt, hanem beszélt a katonáknak nyugodt, indulatmentes hangon, szelíden, okosan. A katonák, a magyar emberek, meghallgatták az apostol beszédét és rövid idő alatt kialakult a közeledés.

— **Okos ember ez, barátom!**

A kórház minden intelligens betege, az orvosok, az intelligens ápolónők, mint a hűsülve járnak most az apostol szobájába. Az apostol mindenképpen barátságosan fogad, minden kérdésre felel és mindenkinek kifejtli a maga világnézetét, amely egyedül vezet a boldogság felé.

Egy újságíró is felkereste az apostolt. Fehér papírlap van elő te és verset írt rá. Finta, Krisztus-arcából két szelíd szem mosolyog ki. Németes kintéssel beszél magyarul. Elmondja, hogy Brüsszelen született Gräser Gusztávnak hívják, most harminchat éves. Husz év óta él Németországban, költőszellel és festésszellel foglalkozik. Leírhatatlanul furcsa ruhájából képeiről készült reprodukciókat vettél. Szép, stilizált ornamentumok ezek. határozó tan értékes művészi dolgok. Versesek is mutatott az apostol egyszerű, szelídhangú, jól esengő, német stílusúakat.

Megkérdeztük, hogy miért visel ilyen különös primitív öltözéket.

— **Asztal — felel, —** mert én az egyszerűséget szeretem és azt hirdetem mindenütt. Feladom az embernek magát különös felállításra, inkább arra törekedünk, hogy boldog legyünk szépek. A természet az embernek adott halat, elég szép kalap az. Nem kell arra még egy kalapot tenni. A kalap viselése épen olyan furcsa, mintha az ember három kalapot tenne a fejére. A külső címőszakadás megpróbálja az embereket, elvonja őket az élet igazi szépségének élvezetéről és megzavarja az emberek igazságát, ami pedig romlásra vezet. A mostani város háború is azért tört ki, mert az emberek igazságát elvették és itt keresendő a háború gazdasági oka is. Vajon nem szebb volna, ha az a sok ember, aki a háborúban halálát lelta, inkább ilyen egyszerű ruhába járna, mint én, de élne, mintsem hogy elhagyott sírok alatt porladjon.

— **Milyen vallást követ a mester?**

— **Én a saját vallásomat követem.** A vallások érzékek olyannak kell lennie, mint a forrás vizének. A maga után kell, hogy feltörjön a forrás viz tisztaságával és nem szabad utat szabni neki. Az emberi érzékek általában nem volna szabad korlátokat szabni. A világ legnagyobb szerencsétlensége az, hogy senki sem igazodik a maga tehetségéhez, vágya után, hanem mindenki a mások véleménye szerint rendelkezik az élettel. Az emberek önkényes, szeszélyesek, meghaltnak a rájuk oktrojált parancsok előtt és sem nem mondják, sem nem teszik azt, amit a lelkiük diktál. Minden ember a mások életét éli.

Ez a világ így nem mehet tovább. Fel kell világosítani az embereket afelől, hogy rabok, rabjai a haladás köpeny alá bújtatott gyilkos korlátoknak és minél jobban odaszegődnek utitáráként a haladás-hoz, annál szerencsétlenebbek lesznek, annál jobban eltávolodnak mindentől, ami emberi.

Nem szebb volna-e a világ, ha mindenkinek a maga vágyai szerint élné?

— **A mester ilyen körülmények között a szabadszeretlemnek is híve?**

Az apostol megismertette hosszú szakállát, maga elé nézett komoran és halk, átszellemült hangon válaszolt:

— **Más szeretlem minos ezen a világon, csak szabadszeretlem.** Aki szeretik egymást, azok érzékek szentségével ledöntenek minden korlátot, akik pedig nem szeretik egymást, azoknak az egymáshoz való viszonya a legnagyobb szabadság mellett sem nevezhető szeretlemnek. A szabadszeretlem most is él és most is virágzik, mert az ember ahogy még gyanú, hogy eldobja magától ezt a legemberibb érzést.

Amit én gondol, azt tévesen nevezik szabadszeretlemnek, azt, ugy kellene nevezni, hogy "társadalmi megbocsátás a szerelem áldozatainak". Igen, én ennek híve vagyok.

Az apostol, a furcsa, becsületes lelkű, ember katonai szelgátra vonult be Kolozsvárra. Az orvosok betegnek találták és dr. Kies Ödönnek, a neves pszichiáternek gondjaira bízták. Ezért van az unitárius kollégiumban.

Az eset nagyon különös éssel az apostol emberrel és megvilágításra vár. Annyi tónv, hogy 5 nem tér össze a világgal. Vagy a világ szépsége és 5 beteg, vagy 5 egészséges és nagyon beteg a világ.

VÁROS ÉS MEGYE

Városi közgyűlés. Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága február hó 9-én délután 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésében a következő ügydarabokat tárgyalja: 1. Polgármester havi jelentése. 2. A tanács be-terjeszti az 1916. évi költségelölirányzatot. 3. A tanács be-terjeszti az 1916. évi tiszti nyugdíjalap költségelölirányzatát. 4. A tanács elő-terjesztése a város alkalmazottak háborús segélye tárgyában. 5. A polgármester be-terjeszti az 1916. évi utalvány költségelölirányzatát. 6. Nessel Ferenc nyug. városi ellenőr kérvénye nyugdíj, pótlék utalványozása iránt. 7. Öz.

Csak azoknak a cigarettázóknak,
kik egészségükre való tekintetből szivesen káltanak naponta 2-3 fillérel többet

MODIANO-clubspecialitè szivarkahüvelyek

Orvosi tanácsra a hüvelyekben minden semmi bronz, semmiféle szennyanyag, de minden hüvelyben benne van viszonyossal a gyáros aláírása: *D. S. Halász*

Halász Ferenc, a Modiano-gyár vezérképviselője, Budapest.

Wieser Mártonné kérvénye részére kegydíj megszavazása iránt. 8. Az aradi ipartestület kérvénye a háború folyamán, továbbá a békekötés után 8 éven belül megkezdett, valamint a háború előtt megkezdett, de a háború tartama alatt befejezett új épületek állami és községi adómentességnek 20 évre való kiterjesztése, továbbá a kisajátítási jog megadása iránt a kormányhatósághoz intézendő felirat tárgyában.

EGYESÜLETI ÉLET.

(*) Meghívás. Az aradi polgári jótékony egyesület február 2-án délelőtt 10 órakor a városháza kistermében (I. u. balra) tartja rendezési közgyűlését, melyre az egyesület összes tagjait tisztelettel meghívja Kovács Vince egyesületi alelnök.

NEMZETI SZÍNHÁZ

Szerda, 1916. évi február 2-án:

Délután fél 4 órakor mérsékelt helyárral.

Végre egyedül.

Operette 3 felvonásban.

Este 7,8 órakor rendezes helyárral

B: Bérlet.

B: Bérlet.

Zádor Ilonka vendégtelléptével:

A kisasszony férje.

Vígjáték.

Kezdeté este fél 8 órakor.

Feloldó szerkesztő:

Rudnyánszky Endre.

NYILTÉR.

Limbeck János és fia eiső m. kir. szab. érckoporsó gyára és temetés rendező vállalata.

Özv. báró Dittfurth Mándorné úgy a saját, mint gyermekei, valamint az alólírottak nevében is fájdalomtól megtört szívvel tudatja, a hön szeretett és lelejt-hetlen jó hitves, illetőleg édes apa, fivér, nagybácsit, após és rokon

báró Dittfurth Nándor,

nyug. ez. és kir. százados, a Ferencz sózsef rend lovagja, a hadikéltményes katonai érdemkereszt tulajdonosának, stb. stb.

folyó évi február hó 1-én, hajnal 4,2 órakor, életének 79-ik évében, hosszas szenvedés után a Mindenható bölcs rendelkezéséhez képest történt gyászos elhunytát.

A kedves halott földi maradványai február hó 8-án déltán 8 órakor fognak a felső temető halottas csarnokából az ágost. hitv. evang. egyház szertartásai szerint tartandó ima után, az ugyanottani családi sírkertben az örök nyugalomnak átadatni.

Aldás emlékére, béke poraira!

Arad, 1916. február hó 1.

Szalay Imréné szül. báró Dittfurth Emília, dr. Jampoler Józsefné szül. báró Dittfurth Osterheld, báró Dittfurth Gratiana, gyermekei. Szalay Imre, dr. Jampoler József, ez. és kir. törzsorvos, vejei, ugyazintén a számos más rokon, jóismerős és jóbarát nevében is. 21

* Az ezen rovat alatt közölteteket nem vállalunk felelőséget.

A haláljockey

Gróf Károlyi-utca 7. sz. házban egy I. emeleti parkettirozott, minden komforttal berendezett utcai 4 szobás lakás

mely áll fürdőszoba, előszoba, csukott folyosó, cselédszoba, konyha, éléskamra, pince és padlástól (gáz- és villany bevezetéve) I. évi május hó 1-re kiadó. Bővebbet a házmesternél, vagy a tulajdonosnál. 750

Oravetz Miklós fakereskedőnél, Alsó-Marospart 24., 25., 26. sz.

Használt ólom

megvételre kerestetik.

Házi- szappant

veszek
bármily mennyiségben

641

Kalmár Endre
Arad, Arpád-tér 5. szám.
Városi és megyei telefon 670.

Hirdetmény.

Segédjegyző és irnok: tótváradai körjegyzőségénél (Aradm.) az adóügyekben teljesen jártas egyének, azonnali belépéssel alkalmazást nyerhetnek. Segédjegyző fizetése 1400 korona, lakbére 200 korona. Irnok fizetése 1200 korona a jövedelem-ből is részesíttetnek.

740

Tomutia,
körjegyző.

Vöröshagyma, fokhagyma, dughagyma, hagymamag, zöldségáru

kissebb és nagyobb mennyiségben legjutányosabban kapható. :- Arak kérdezősködésre. :- Jókarban levő használt jute-zsákok eladók.

MANDL ZSIGMOND

MAKO.

300

2648—1916.

Hirdetmény.

Közhírré tesszük, hogy a vegyes-felülvizsgálatok Aradon, 1916. évi február hó 10-én, április hó 12-én, június hó 6-án, augusztus hó 10-én, október hó 10-én és december hó 12-én fognak megtartatni. Arad, 1916. január 31. A városi tanács.

Költözők figyelmébe!

villany bevezetéseket,
csillár átszereléseket
jutányosan végez

Kalmár József
villanyszerelési vállalata
Arad, Szilac-utca 2. sz.
242. Telefonszám 242.

Ziffer és Hollós

Weitzer János-u. 11.
(főpostával szemben.)

UNDERWOOD

azonnal és állandóan látható írású amerikai írógép.

ROTARY CYKLOSTYLE

önműködő sokszorosító gép és

Edison-féle

diktálógép

kizárólagos lerakata.

Üzemkellék

az összes rendszerű írószámoló- és sokszorosító géphez, oszakis elsőrendű minőségben.

COPYING OFFICE

írású és sokszorosítási munkák vállalása.

Javitó műhely

minden rendszerű író-sokszorosító- és számoló gépek részére, a legjutányosabb árban jóállás mellett.

Használt írógépek

eladása és kölcsönözése.

Amerikai irodabutor.

Gyors- és gépiró

szaktanfejtés.

Apró hirdetések.

LEVELEZÉS.

Két gazdag urinő, kik nemrég tartózkodnak Aradon, ismeretség hiányában, ezután óhajtanak megismerkedni tisztességes szándékból két intelligens uriemberrel. Leveleket „Az élet álom” jelíggel a kiadóhivatalba kéretnek. 191

OKTATÁS.

Tanításban gyakorlott egyetemi hallgató tanítványt keres. Bővebbet a kiadóban 727

Magántanulók

felvételnél, összevont vizsgákra is felelősséggel az Izr. Pünternátusban Arad, Chron Aron-u. 1. 124

ALKALMAZÁST NYER.

Bejáró könyvelőt keres Lengyel Testvérek cég Arad, Andrassy-tér 15. 747

Jó fizetéssel

női divat üzletembe, bizalmi állásra, feltétlenül megbízható hölgyet keresek. Irodai teendőkhöz is értő, előnyben részesül. Ajánlatok: Lengyel Testvérek céghez Arad, Andrassy-tér 15. Intézendők. 743

Házi kisasszony,

ki a főzést vállalja, alkalmazást nyer. Cím a kiadóhivatalban. 781

Egy

szorgalmas bejárónő, azonnal felvétetik. Bogsch, Rákóczi-u. 7 751

Pénztárnokot

mielőbbi belépésre keres a körös-bökényi takarékpénztár. Alkalmos nyugdíjat élvező tisztviselő, avagy vasuti állást részesül, ki a román nyelvet érti. 704

Hengerkezeléshez

értő molnárt keresek azonnal belépésre. Cím: Samu, Simonyi-utca 7. sz. 700

Cukrászdába

ügyes, fiatal leány felvétetik; magyar, német, esetleg román nyelv megkivántatik. Fritza Gyula, Gyulafehérvár. 690

Azonnali belépésre

keresek 10 hónapos gyermekes dadát, vagy gyermekkel bántó tudó asszonyt. Jelentkezés déli 12 és 1 óra között Batthyány-u. 12. földszint balra. 714

Fűszerkereskedő

segédet, ki en-gros üzletben már alkalmazva volt, keresek azonnali vagy március elsején belépésre. Nagy Parkas, Arad, 784

II. és III. elemű

tanuló lánykaim mellé azonnali belépésre keresek egy szerény igényű tanítót, vagy tanítónőt, ki velük a viszágt lehetné. Előnyben részesül, ki a német nyelvet bírja, s ki a songora tanítást is elvállalja. Cím: Filperger Andorné, Dombegyház (Csanádm) 722

Gazdatisztot

keresek, ki egy nagyobb gazdaság vezetésére képesítve van. Cím a kiadóhivatalban. 725

Petőfi-utca 1. szám, (Bing-bás) részére kis családi házmestert párt keresünk. Vizsgálati szerelők előnyben. Jelentkezni Parcellásbank délelőtt 9-12. 729

ALKALMAZÁST KERES.

Középkorú árva urleány házvezetőnek, vagy gyermeknek mellé ajánlkozik. Cím a kiadóhivatalban. 198

Magyar, német és román nyelvet bíró fiatal, hadmentes nős ember irnokai vagy egyéb hivatali, esetleg magánvállalatnál állást keres, jó bizonyítványokkal rendelkezik. Bővebb felvilágosítás Ilés-utca 89., Nadabán. 755

Házvezetőnő,

idősebb, ki a háztartásban jártassággal bír, a varráshoz is ért, alkalmazást keres. Vidékre is elmegy. Cím: Wéber Jánosné, Arany-köz-utca 23. 742

Egy magános nő

nagy házában házmestert állást keres. Cím özv. Halászné, Bercsényi Miklós-u. 20. 789

Intelligens,

a háztartás minden ágában jártas magános urinő ajánlkozik magános urhoz, esetleg mint Stülze der Hausfrau. Válassz „Házvezetőnő” jelíggel a lap kiadóhivatalába kéretik. 690

Meghívó.

A Battonyai Polgári Hitelszövetkezet 1916. évi február hó 20-án d. u. fél 5 órakor az intézet helyiségében tartja I. évi rendes közgyűlését,

melyre a t. szövetkezeti tagok tisztelettel meghívottak.

TARGYSOROZAT:

1. Két tag választása a közgyűlés legynökjének tisztségére.
 2. Az igazgatóság és felügyelő-bizottság jelentése és javaslata, ezenképeken az 1915. évi mérleg és zárszámadás előterjesztése s a felmentvény megadása.
 3. Egy igazgatósági tagnak 2 évre és 5 felügyelő-bizottsági tagnak 3 évre való választása.
 4. Netán indítványok és javaslatok tárgyalása, amelyek a közgyűlés előtt legkésőbb 8 nappal írásban benyújtattak.
- A zárszámadás, mérleg, az igazgatóság és felügyelő-bizottság évi jelentése a közgyűlés előtti 8 nappal fogva az intézet helyiségében megtekinthető.
Battonyán, 1916. január hó 31-én. Az igazgatóság.

Tartozik **Mérleg 1915. december 31-én.** Követel

Csoport	Vagyonság		Követel	
	Pörkölytől	Összesen	Pörkölytől	Összesen
1	212 81		1	68619 04
2	709 07		2	26249 80
3	558 27		3	900 28
4	52982 39		4	160 20
5	41870		5	6
			6	207 23
		96542 54		96542 54

Battonyán, 1915. december hó 31-én.

Fodor Ernő, s. k.
vezérigazgató.

Kiss Etelka, s. k.
könyvvizsgáló.

A fenti Mérleg-számlát a mai napon megvizsgáltuk és helyesnek találtuk. — Battonyán, 1916. január hó 20-án.

Wekadics István, s. k.
igazgató.

Lukács Mész, s. k.
igazgató.

Görner Sándor, s. k.
igazgató.

Dömjén Lajos, s. k.
igazgató.

Vidóczy György, s. k.
igazgató.

798

Kertész Miksa, s. k.
igazgató.

Csik Mór, s. k.
igazgató.

Hegedűs Mész, s. k.
igazgató.

Doktor Lajos, s. k.
igazgató.

Zámori Péter,
hadbavonult.

Baur Lajos,
hadbavonult.

A fenti Mérleg-számlát az előírt napon megvizsgáltuk és helyesnek találtuk.
Battonyán, 1916. január 20-án.

Fischer Dező, Helm Mész, s. k.
hadbavonult.

Grósz Izák, s. k.
I. d. tag.

Geller Ferenc, s. k.
I. d. tag.

Darányi Ferenc,
hadbavonult.

FOG- fogmészek, aranyból, platina, arany és ezüst, amalgamból és a fog színevel azonos porcellánból.

FOG- koronák, hídak, egész fogsorok szájpadiás nélkül aranyból, platínából vagy porcellánból.

FOG- kövek eltávolítása, fogak fehéritése és hibás fogsorok átalakítása, valamint javítása.

FOGHUZÁS. Tízévtől éves fogtechnikai gyakorlatom, amely idő alatt Berlin, Lipsze, Brüsszel és Londonban, nemkülönbön Amerikában a leghíresebb fogspeciálistáknál mint asszisztens működtem, továbbá tekintve azt, hogy műtermem a mai kor legelőkeltebb műsereivel van felszerelve, elég garanciát nyújt, hogy még a legkézesebb esetekben is a legteljesebb mértékben megfelelhessenek.

Telefon 10—11. szám.

JACOBI GYULA vizsg. fogtechnikus Szabadság-tér 4. Bejárat Eötvös-utca 17.

Apró hirdetések.

LAKÁST KERESNEK.

Keresek

május hó 1-re 4 szoba és mellékhelyiségekből álló, modern földszinti lakást. Ajánlatok bérmegejelöléssel „Magánháas előnyben” jelírére a kiadóhivatalba küldendők.

718

5 vagy 6 szobás,

modern lakás a Fő-tér közelében kerestetik május 1-re. Cím a kiadóban.

728

KIADÓ LAKÁS.

Háztuladonosok b. figyelmébe
Lakások bejelentését csekély díj-szabás mellett elfogad a Lakásnyilvántartási Iroda Deák Ferenc-utca 8. Telefon 816.

191

4 szobás lakás

fürdőszobával, mellékhelyiségekkel, május 1-től kiadó Ferenc-tér 6. sz. Felvilágosítást tulajdonosnőnél, Ménesen.

788

Csanádi-palotában

egy földszintes lakás, 1 utcai, 2 udvari szoba kiadó. Bővebbet a házmesternél.

764

Modern lakás:

2 szoba, előszoba, konyha és mellékhelyiségek május hó 1-re kiadó. Rákóczi-utca 11. sz.

748

Három szobás

modern lakás, teljes komforttal kerestetik folyó évi május elsejére. Ajánlatok a kiadóhivatalba „Komfort” jelírére kéretnek.

726

A központhoz közel

hátszobás uri lakás mellékhelyiségeivel együtt, május hó elsejére kiadó Szent Péter-tér 9.

710

Elegánsan bútorozott

lakás, 2 szoba, fürdőszobával s villanyvilágítással február 1-szére kiadó. Bővebbet Veisz Róza női-kalap divatterme Deák Ferenc-utca 2. szám.

718

Kiadó.

Deák Ferenc-utca 42. sz. hátszobán egy másodemeleti 4 szoba és mellékhelyiségekből álló utcai lakás, f. évi május hó 1-re kiadó. Bővebbet a házfelügyelőnél.

785

Batthyány-u. 23. szám,

földszinti 4 szobás lakás, fürdőszobával, ujjonnan festve, azonnal kiadó.

721

Szép 3 szobás utcai lakás, villanyvilágítással és mellékhelyiségekkel, magánháasban kiadó. Cím a kiadóhivatalban.

782

Meghívás.

Az Ujaradi Takarékpénztár Részvénytársaság által,

f. évi február hó -2-án, délelőtt 10 órakor, saját helyiségében tartandó

46-ik évi rendes közgyűlésre.

Naplrend:

1. A közgyűlési jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes választása és a jegyzőkönyv vezetésére egy jegyző jelölése.
2. Az igazgatóság és a felügyelő-bizottság jelentése az 1915. évi zárszámadásokról, indítvány a tiszta nyereség felosztásáról és a felmentvény megadása az igazgatóság és a felügyelő bizottság részére.
3. Az intézeti tisztviselők nyugdíjszabályzata 11. pontjának módosítása.
4. Az igazgatók, igazgatótanács és felügyelő-bizottság választása.
5. Esetleges indítványok.

Azon t. részvényesek, akik ezen közgyűlésen részt venni óhajtanak, felkéretnek, hogy saját nevükre szóló részvényeiket az alapszabályok értelmében f. évi február hó 1-én, déli 12 óráig az intézeti pénztárnál térítvény mellett letéteményezni sziveskedjenek.

Ujarad, 1916. évi január hó 16-án.

Az igazgatóság.

Ujaradi Takarékpénztár Részvénytársaság

Vagyon.

46. Zármerleg 1915.

Telher.

Pénztár-készlet	80.791 34	Részvénytőke	500.000
Váltó-tárca	3.001.033	Tartalékalap*)	250.018
Jelzálogkölcsonők	1.407.970	Nyugdíjalap	42.740
Pólyoszámlai adóssok	418.725 55	Jótékonycélu alapítvány	12.432 88
Tulajd. állam. és értékpap.		Házértk. csők. és fennt. alap.	14.000
50.000 K. n. 6. 0% 1914. hdk. ... 97.50	48.750	Adótaralékalap	6.500
100.000 K. n. 6. 6% 1915. hdk. ... 97.10	97.100	Betétek	4.475.823 04
68.300 K. n. 6. 5 1/2% 1915. hdk. ... 90.80	62.016 40	Visszeszámítás	256.198
131.700 K. n. 6. 4% kor. járad. 72—	94.824	Letétek	19.683 80
Különféle értékpapir	1.928	Előre felvett váltó-kamat	33.700
Nyugdíj-alap. értékpapirjai	22.594	Fel nem vett osztalék	380
Aradi első tkpénztár-betét	398.491 68	Nyereség-egyenleg 1914. áthozat... 14.500	
Ingatlanok	69.500	1915. nyereség	134.859 80
Lejtár	1.500		
Hátralékos jelzálogkamat	55.191 85		
	5.760.415 32	*) Az 1916. évi javadalmaszással K. 800.500 emelkedett.	5.760.415 32

Ujarad, 1915. december 31.

Czeyda-Pommersheim s. k.,
titkár.

Netter s. k.,
igazgató.

Philipp s. k.,
igazgató.

Theis s. k.,
igazgató.

Morath s. k.,
könyvelő.

Az igazgató-tanács:

Berthe s. k.,

Fock A. s. k.,
Krebs s. k.,

A. Hartmann s. k.,
Smolensky s. k.,

Klug B. s. k.,
Wagner s. k.,

Klug s. k.,

Alóhírottak a mérleget, a nyereség- és veszteség-számlát, ugy az összes üzleti könyveket immótelve beható vizsgálat alá vették és azokat mindenben helyesnek találták.

Ujarad, 1916. január 14.

462

A felügyelő-bizottság:

Lászlóffy István s. k.,
t. b. elnök.

Dr. Holz Antal s. k.,
t. b. tag.

Weisz Adolf s. k.,
t. b. tag.

Zircher Antal s. k.,
t. b. tag.

Az igen tisztelt **Hölgyközönség** szives tudomására juttatom, hogy **Weitzer János-u. 11. sz. alatt** (főpostával szemben)

női kalap üzletet nyitottam,

hol állandóan a legújabb berlini és bécsi modelleket, valamint gyászkalapokat tartok raktáron. Alakítások gyorsan, izlésesen és olcsón eszközölhetnek. Ugyanott tanuló leányok fizetéssel felvételnek.

Szives pártfogást kór

K. DEUTSCH JOSEFIN.

Nyomatott az Aradi Nyomda R. T. szociális gépen. Kiadóhivatalos: Aradi Nyomda R. T.